

Commissieleden kunnen voorafgaand ook vragen stellen. Stuur uw vragen naar de griffie. Vragen en antwoorden worden ook opgenomen bij het betreffende agendapunt.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Goeienavond allemaal bij deze tweede commissievergadering Grondgebied en Economische zaken op deze woensdag 6 juli. Het is 19h en wij gaan van start. We gaan eerst even een lootje trekken en dan weten we gelijk de volgorde. Nummer 5, meneer Gramsma. We beginnen bij BurgerBelangen. Als tweede op de agenda staat het vragen uur. Er zijn vooraf geen vragen ingediend. Dan ga ik door naar spreektijd voor het publiek. Vandaag heeft de heer Paffen zich aangediend als spreker. Hij heeft zich bij de griffie aangemeld met het verzoek om gebruik te mogen maken van de spreektijd voor het publiek. Hij wil namens de direct omwonenden van het geplande wandelpad graag inspreken over agendapunt 7: het verzoek om onttrekking van de NABO Landweg/Meuserstraat aan de openbaarheid. U kunt de commissie toespreken vanaf het spreekgestoelte, meneer Paffen, welkom. U krijgt vijf minuten spreektijd - dat is de regel - en na afloop kunt u weer plaatsnemen op de publieke tribune. Vervolgens kan de commissie uw inbreng betrekken bij de raadsbeslissing -over agendapunt 7. Aan u het woord. -Prima, ben ik goed te verstaan? Dat is

Kerkrade spreekgestoelte

mooi. Geacht college, geachte raadsleden, geachte aanwezigen, graag maak ik gebruik van de gelegenheid om u toe te spreken over de NABO. Ik spreek namens de direct omwonenden waar het wandelpad gepland is. Als omwonenden hebben wij al geruime tijd

1 Opening door de voorzitter

Kerkrade spreekgestoelte

informatie rond de NABO en de aanleg van het alternatieve pad ontvangen.

3 Spreektijd voor het publiek

Kerkrade spreekgestoelte

Niemand heeft ons, de direct omwonenden, geïnformeerd, tot voor kort, precies een week geleden. Er werd toen nog snel een avond georganiseerd want de direct betreffende burens moesten natuurlijk nog even geïnformeerd worden. Ik zal u even meenemen in het voortraject. Laten we vooropstellen dat wij als burens het allemaal eens zijn over de sluiting van de onbeveiligde overgang en gevaren die de onbeveiligde overweg met zich meebrengen. Ik neem u graag even mee in de tijd, zodat u chronologisch kunt zien hoe erg er gecommuniceerd is, of beter gezegd, hoe er niet gecommuniceerd is. In 2019 is er een infoavond geweest waar gesproken is over een alternatief voor de spoorwegovergang. De spoorwegovergang aan de Meuserstraat moest dicht. Dat staat vast. Een overweg met signalen is niet wenselijk voor de buurtbewoners. Een brug allerminst. Niemand wil immers de privacy van de burgers aantasten doordat er vanaf de brug in iemands tuin of in de woonkamer gekeken kan worden. Er is onderzocht of het Duitse intercomsysteem - zoals we dit bij Rimborg over de grens zien - geschikt is voor de spoorwegovergang in Haanrade. Helaas bleek dit systeem niet aan de Nederlandse standaarden van ProRail te voldoen. Een tunnel zou een mogelijkheid zijn. Echter heeft men aangegeven dat de aangrenzende panden geen onderdoorgang toelaten voor grote onderhoudsvoertuigen. Een voetgangerstunnel zou echter wel het onderzoeken waard zijn. Het bleef stil tot december 2020. Alleen Eurode raadsvergadering wordt er gesproken over het voornemen tot saneren en aanleggen van het wandelpad. In de Euroderaad geeft de heer Theunissen van de gemeente Kerkrade de volgende informatie, en ik citeer: "Ter hoogte van de Torenstraat in Eygelshoven wordt er een nieuwe tunnel voor wandelaars en mountainbikers gebouwd. Voor het bestaande veetunneltje aan de Meuserstraat in Haanrade, de weilanden achter de schutterij in Haanrade, weer opgeknapt en opnieuw in

gebruik genomen. Er zullen dan ook nieuwe recreatieve paden worden aangelegd naar het Wormdal aan Nederlandse zijde en wellicht naar het buurtschap Baalsbruggen." Tot dusver is er nog geen enkel contact met de buurtbewoners geweest. Niemand van de gemeente heeft het idee gehad om even contact met de direct aangrenzende bewoners op te nemen. Alles wat er tot dusver binnen de gemeentekringen wordt besproken, blijft binnen de gemeentekringen. Van burgerparticipatie geen enkele sprake. Een schande! Buurtbewoners proberen vanaf dat moment zelf actief met de gemeente in contact te komen, helaas iedere keer zonder succes. Iedere keer van het kastje naar de muur en steeds weer geen informatievoorziening. Ook de gesprekken met ProRail falen. Ze praten alleen met de grondeigenaar. Persoonlijk stuur ik op 9 maart 2022 een mail naar de gemeentesecretaris de heer Stijns, welke mij wel direct op 10 maart een mail stuurt met de info dat de voornemens kloppen en dat er op korte termijn een infoavond met de bewoners en de grondeigenaren gepland staat. Helaas blijft het wederom stil. In de tussentijd verschijnen er hier en daar steeds maar kleinere berichten in de krant. Tevens krijgen we contact met de heer Theunissen die ook een gesprek met de bewoners belooft. Een aantal maanden later hebben we nog steeds niets gehoord, ondanks meerdere telefoontjes richting het gemeentehuis en de heer Theunissen. Bezorgd en verbaasd, besluiten we nu gezamenlijk als buurtbewoners een brief op te zetten en te richten aan de gemeente. Deze brief wordt op 21 maart 2022 aangetekend verzonden. We maken onze bezwaren kenbaar, voor zover dat we deze zonder inzicht in uw plannen kunnen kenbaar maken. Wederom blijft het stil. Op 19 april 2022 besluiten we de brief af te geven, vergezeld met een reminder, met het verzoek om nogmaals het onder uw aandacht te brengen. Deze keer laten we de brief en de reminder aan het burgerplein afstempelen. Er verstrijken

Spreker Extern

wederom twee maanden en we horen niets, helemaal niets. Burgerparticipatie, laat ons niet lachen! Dit kan toch niet! We versturen de brief nogmaals, nu per e-mail. Hoeveel moeite moeten we doen om als burger gehoord te worden? Het lukt niet per aangetekende post en via het burgerplein. Zou de mail dan wel werken. Op 17 juni vragen we u dus per mail - de derde keer - wederom om een reactie en verzoeken wij dit schrijven tevens openbaar te maken. We vinden de brief immers nog altijd niet terug op iBabs als ingezonden post. Op 22 juni, eindelijk reactie: de kogel is door de kerk, in ieder geval voor de gemeente. Wellicht heeft men gedacht nog even snel een infoavond voor de vorm en de goede gang van zaken te moeten organiseren. De infoavond heeft plaatsgevonden op 29 juni 2022. Dat was vorige week. In de brief aan de omwonenden staat letterlijk en ik citeer: "Uw punten van de avond nemen we mee in de besluitvorming over het weghalen van de onbewaakte spoorwegovergang en het aanleggen van een nieuw wandelpad aan de Meuserstraat." Tijdens deze informatieavond wordt al snel duidelijk dat de gemeente het besluit al genomen heeft. Onze bezwaren, zoals we die verwoord hebben in onze brief, zijn niet gelezen. Men heeft met de ideeën niets gedaan. Al snel wordt duidelijk dat er een wandelpad direct langs onze huizen en tuinen komt. Het wandelpad zal middels ruilverkaveling met een stuk bouwgrond naast Meuserstraat 66 worden geruild. Als we naar de openbaarheid van deze constructie vragen, blijkt dit in verband met de privacy niet openbaar gemaakt te worden geworden. Het rikt hier naar een handjeklap met de grondeigenaar, die wel de derde lachende is. Welke bezwaren heeft u, zult u nu denken? Ik rond af. Deze bezwaren zal ik graag nogmaals met u delen indien u onze brief nog steeds niet gelezen heeft, u niet uitgenodigd was of op de hoogte was van de infoavond op 29 juni jongstleden. We zijn tegen de aanleg van een openbaar voetpad achter onze tuinen. We zijn vanuit veiligheids- en natuurbehoudend oogpunt tegen deze plannen. In het verleden zijn er diverse inbraken geweest in onze woonhuizen en in de tuinhuisjes die nu nog in de ontoegankelijke weilanden liggen. We vrezen dat het openbaar voetpad zal leiden tot nog meer inbraken of inbraakpogingen. Ons veiligheidsgevoel zal daarbij aangetast worden. Ook vrezen wij dat er een drugsroute vanuit 's Hertogenrath richting Eygelshoven zal worden getriggerd. Er pendelen immers dagelijks drugsrunners tussen de gebruikers in Duitsland en Nederland, de Nederlandse legale koffieshop te Eygelshoven. Het plangebied is ook kwetsbaar en verstoringsgevoelig. Er [onhoorbaar 00:11:33] veel beschermde vogels en er worden veel zeldzame dieren waargenomen. Sluit de onbewaakte overgang en onderzoek of er een voetgangerstunnel gerealiseerd kan worden met de nieuwe saneringsmogelijkheden van 194 miljoen euro die het ministerie in 2021 opnieuw ter beschikking heeft gemaakt. Maak gebruik van het recht van overpad bij het veetunneltje om de toegankelijkheid van de onderhoudsvoertuigen te waarborgen. Waarborg dit ook voor ProRail en het Waterschap. Voor ons is het gebied nu ook al toegankelijk voor wandelaars, via Eygelshoven en ook via Baalsbruggen aan de Duitse kant. Ik heb nog een aantal vragen die ik wil stellen en dan is het gedaan. Tevens hebben wij de volgende concrete vragen: waar blijven de notities en de PowerPoint van de informatieavond van vorige week die wij per mail zouden ontvangen? Is de optie voor een kleine voetgangerstunnel middels de nieuwe subsidieverstrekking in overweging genomen? En zo niet, waarom niet? In de voorgestelde noordelijke toegankelijkheid van het gebied via Carisborg Wormdal hebben wij aangegeven of deze kan worden bekeken. De directe verbinding van het natuurgebied Carisborg naar natuurgebied Wormdal middels

een onderdoorgang aldaar, zou de twee prachtige natuurgebieden mooi verbinden. Het betreft hierbij ons voorstel op pagina zes, welke wij de heer Eric Komen hebben gegeven tijdens de informatieavond vorige week. In de commissie Algemene Zaken en Middelen heeft de gemeente het uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2021 besproken. Hierin wordt Haanrade en Eygelshoven, alsmede Bleijerheide specifiek benoemd als buurten waar veel woninginbraken gepleegd worden. Welk onderzoek heeft de gemeente gedaan met betrekking tot de invloed van het voetpad op de inbraak qua criminaliteit? En dan de laatste twee: tijdens de informatieavond vorige week hebben wij gehoord dat er een haalbaarheidsonderzoek zou zijn gedaan in 2019 en 2020. Graag ontvangen wij deze. Tevens ontvangen wij graag het ecologisch onderzoek gedaan door ProRail en het flora en fauna-onderzoek van de gemeente Kerkrade. Tot slot ontvangen wij ook graag de WOZ-waarde van perceel P695 te Kerkrade. Dit is het perceel waarop de ruilverkaveling met het geplande voetpad zou plaatsvinden. Ik dank u voor het luisteren naar ons als direct omwonenden en hoop dat u het voetpad langs

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-onze tuinen zult heroverwegen. Dank u wel. -Dank u wel, meneer Paffen, voor uw inbreng. U kunt plaatsnemen achter in de zaal lange. Dit was de spreektijd

4 Vaststelling van de agenda

R.F.A.C. Creusen voorzitter

voor het publiek. Dan ga ik over tot agendapunt 4: vaststelling van de agenda. Kan iedereen instemmen met de agenda zoals die op dit moment voor u ligt? Ik zie geen handjes, en dan kan ik verder met het vijfde agendapunt: vaststelling van

5 Vaststelling van de besluitenlijst van 8 juni 2022

R.F.A.C. Creusen voorzitter

de besluitenlijst commissievergadering van 8 juni 2022. De besluitenlijst wordt integraal aan de orde gesteld. Ik verzoek u om de hand op te steken als u een opmerking over de besluitenlijst heeft. Ik zie geen handjes. Er zijn geen verdere opmerkingen. Dan is de besluitlijst bij deze vastgesteld en ga

6 Ontwerpbesluit wijziging Businesscase Rolduckerveld

R.F.A.C. Creusen voorzitter

ik verder het eerste ontwerpbesluit inzake wijziging businesscase Rolduckerveld. Voor dit agendapunt is wethouder Weijers uitgenodigd, de betreffende portefeuillehouder, en die wordt ambtelijk bijgestaan door de heer Ton van der Velden. Goeienavond. Ik geef even een hele kleine toelichting op dit ontwerpbesluit: in 2021 is op basis van het Volkshuisvestingsfonds een subsidie toegekend aan de gemeente Kerkrade, en wel onder meer voor de versnelling van de businesscase hoogbouwflats Zonstraat. Het college wil die versnelling graag doorvoeren zodat de sloop van de hoogbouwflats vervroegd in 2031 kan plaatsvinden. De financiële middelen kunnen echter alleen eerder worden ingezet als de businesscase Rolduckerveld wordt aangepast. Uw raad wordt daarom gevraagd om de daarvoor benodigde wijziging van die businesscase goed te keuren. Dan geef

T.W. Weijers wethouder

ik nu graag het woord aan de wethouder voor een korte toelichting. Voorzitter, dank u wel. Zoals bekend staat de leefbaarheid in het Rolduckerveld onder druk, waarbij we met coöperaties werken aan sociaal fysieke gebiedsontwikkeling. Wij zijn zeer verheugd dat het gelukt is om circa drie miljoen vanuit het Volkshuisvestingsfonds hiervoor binnen te halen, zodat deze businesscase daadwerkelijk ook versneld kan worden en de aankoop en sloop van de hoogbouwflats in de Zonstraat eerder gaat plaatsvinden. Woningen die kwalitatief zeer slecht zijn. Ik denk dat het heel mooi is dat we dit al eerder op kunnen pakken. Dat betekent - wat de voorzitter ook al zei - dat we voorstellen om de gereserveerde inbreng - die wij al sowieso

zouden gaan doen en waar jullie eerder een besluit over hebben genomen - naar voren willen halen. Dus om het bedrag van 4 ton voor de jaren 2032 tot 2035 naar voren te halen, zodat 2031 haalbaar wordt in de praktijk. Mochten er

R.F.A.C. Creusen voorzitter

nog vragen of opmerkingen zijn, horen wij dat graag. Dank u wel. Dank u wel, wethouder. Dan stel ik voor dat we overgaan naar de eerste termijn en de loting heeft bepaald dat BurgerBelangen de aftrap doet. Wie kan

Fractie Burgerbelangen

-ik het woord geven namens BurgerBelangen? -Dank u wel, Voorzitter. BurgerBelangen vindt de aanpassing van het investeringsprogramma BCD Rolduckerveld een positieve ontwikkeling. Vooral voor omwonenden en de bewoners van het Rolduckerveld draagt de versnelde gebiedsontwikkeling bij aan een leefbaarder en fijnere woonomgeving. Wij gaan dan ook akkoord met het naar

R.F.A.C. Creusen voorzitter

voren halen van de gereserveerde gelden en de wijziging van het BC. Dank u wel. Dank u. Dan ga ik verder met de VVD, de heer Van Putten.

Fractie VVD

Dank u wel, Voorzitter. We hebben het ontwerpbesluit gezien en sluiten aan bij

R.F.A.C. Creusen voorzitter

het advies om over te gaan tot versnelde uitvoering en de gelden naar voren -te halen. -Dank u. Dan spring ik over naar de heer

Fractie Hart voor Vrijheid

-Otten. -Dank u wel, Voorzitter. Wij sluiten ons

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-aan bij de vorige. -Helder, dan ga ik verder naar de PvdA.

Fractie PvdA

Goedendag, Voorzitter. Wij sluiten ook aan bij het voorstel. Alleen heb ik nog een vraag: er staan dadelijk twee flats leeg. Is de veiligheid in de buurt

R.F.A.C. Creusen voorzitter

gewaarborgd? Dat is ook wel belangrijk. Tot zover.

Fractie Lokaal Alternatief

U heeft een vraag ten aanzien van de veiligheid bij leegstand. Ik ga verder

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-naar Lokaal Alternatief. -Onze fractie heeft geen bezwaar tegen het

Fractie Ons Kerkrade

-voorstel. -Helder. Dan spring ik over richting Ons -Kerkrade. -Wij hebben ook geen bezwaar tegen de

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-voorstellen en zijn akkoord. -Dan zijn we aangekomen bij de SP. Wie kan

Fractie SP

-ik het woord geven? De heer Van Beek? -Dank u wel, Voorzitter. We hebben in principe geen probleem om het project te versnellen. Wel vragen we ons af of de mensen die nu in de appartementen wonen daardoor niet in de problemen kunnen komen. En dat ze dat ze tijd krijgen om andere woonruimte te vinden. Nog een vraag: zijn alle appartementen die aangekocht moesten worden daadwerkelijk aangekocht? Hoeveel mensen huren op dit moment nog een appartement dat

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-op de nominatie voor de sloop staat? -Kunt u iets harder spreken? Ik zie dat -sommigen niet kunnen volgen. -Dan zal ik iets korter bij de microfoon komen. Is de mensen al andere woonruimte toegezegd? Zo niet,

hoeveel mensen moeten nog een andere woonruimte vinden? Dank u wel, Voorzitter. Als ik het zo overzie heeft u een drietal vragen, als ik het goed heb. Ik ga

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

door naar de Ouderenpartij, de heer Schlenter. Dank u wel, Voorzitter. We hebben de stukken gezien en vinden het een goede zaak om dit naar voren te halen. Het is ook nog allemaal budgetneutraal.

Fractie CDA

Wij kunnen instemmen met het ontwerpbesluit. Dank u. -Het CDA als laatste. -Dank u wel, Voorzitter. Wij kunnen instemmen met de versnelde uitvoering hiervan. Wel hebben we nog een vraag c.q. opmerking: in het plangebied is er ook sprake van opvang van vluchtelingen. Dus we zijn benieuwd welke invloed dit heeft voor de vluchtelingen

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-en de planning. -De vragen zijn helder. Dan wil ik nu graag

T.W. Weijers wethouder

-het woord geven aan de wethouder. -Voorzitter, dank u wel. De PvdA had het over veiligheid bij de leegstand en dan met name over de twee achterste flats. Hier gaat het over de Zonstraat en de achterste twee flats staan inderdaad leeg, waarbij één van de twee flats deze zomer nog gesloopt wordt en die andere ook op korte termijn waarbij er ook een vastgoedbeheerder op zit. Die kunnen we ook aanspreken ten aanzien van de veiligheid. We hebben ook regelmatig contact met de coöperaties over de veiligheid en de situatie die erin de wijk ontstaat. We proberen dat zoveel mogelijk leefbaar te houden. Dan heeft de SP het over mensen die in de problemen zouden komen. Jullie hebben daarover een motie van Ons Kerkrade aangenomen. Het flankerend beleid loopt. Bij de bewoners met wie we tot nu gesprekken hebben gehad, zat er één in de problemen maar dit was niet ten gevolge van de verkoop maar had regulier met wat zaken te maken. Die hebben we hulp aangeboden. Dus dat loopt. En verder kan ik melden dat er ongeveer 140 van de 200 woningen in de Zonstraat inmiddels aangekocht zijn. Wonen Zuid - de uitvoerder - ligt behoorlijk op schema en de 60 resterende worden in de komende jaren nog aangekocht. En ook daarbij geldt weer dat flankerend beleid, wat wij ontzettend belangrijk vinden. Dan had CDA het nog over de opvang van de vluchtelingen. Dat betreft overigens niet de flats. In de media leek het alsof het over die flats zou gaan, maar dat betreft iets verder in het plangebied en heeft geen invloed op de planning. Dat is allemaal niet aan de orde en voorzien wij ook geen problemen. Ik kijk even naar de heer van der Velden of er eventueel nog -aanvullingen zijn. - Voorzitter, ten aanzien van dat flankerend

Kerkrade Ambtenaar

beleid kan ik misschien nog wel toevoegen dat door de verkrijging van die subsidie Volkshuisvestingsfonds er nog extra middelen zijn gekomen voor het uitvoeren van dat flankerend beleid en als voorbeeld mag ik noemen wat extra ondersteuning bij de verhuizing van de nog zittende bewoners, ondersteuning bij het passend toewijzen van een nieuwe woning. Er zijn dus extra mogelijkheden door deze subsidie

R.F.A.C. Creusen voorzitter

waardoor we nog beter kunnen ondersteunen dan in eerste instantie. Dank u wel. Dank u wel, dan is het woord aan u. Is er behoefte aan een tweede termijn. U heeft

Fractie SP

-nog een vraag? -Voorzitter, als ik een aanvullende vraag

R.F.A.C. Creusen voorzitter

op het antwoord van meneer van der Velden mag stellen hoeft u wat ons betreft -geen tweede termijn te houden. -Aan u de beurt. Dank u. Fijn te horen dat er nog wat ruimte zit om dat flankerend beleid wat uit te breiden. Moeten we dan denken aan ondersteuning in materiële of in financiële zin, als mensen dan een beroep daarop doen?

Kerkrade Ambtenaar

Dat is beide. Het is maatwerk. Voor elke situatie wordt door Wonen Zuid bekeken welke wijze van ondersteuning er geboden kan worden. De ene keer kan dat zijn bij het helpen zoeken naar een nieuwe woning. Het kan ook zijn dat een woningbezitter tijdelijk nog in dezelfde woning blijft zitten, soms zelfs al huur moet betalen voor de nieuwe woning, en dan wordt daarin ook een tegemoetkoming in verstrekt om die extra kosten op te vangen. Er zijn allerlei mogelijkheden die men kan

R.F.A.C. Creusen voorzitter

toepassen, maar dat is telkens maatwerk. Dank u. Is dit voldoende voor de SP? Prima. Van alle fracties heb ik een antwoord gehad op de vraag: is het een bespreek- of een akkoordstuk? Ik kan het me niet duidelijk herinneren van de SP: gaat u ook mee? Dan stel ik bij deze vast dat het als een akkoordstuk mee kan naar de raad. Ik dank u voor de toelichting.

7 Ontwerpbesluit inzake verzoek onttrekking NABO Landweg/Meuserstraat aan openbaarheid

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Dan zijn we aangekomen aan het zevende agendapunt: het ontwerpbesluit inzake verzoek onttrekking NABO Landweg/Meuserstraat aan openbaarheid. Voor dit agendapunt is wethouder Geers uitgenodigd en hij wordt bijgestaan door mevrouw Tibben en de heren Jonker van ProRail en van ambtelijke zijde door de heer Erik Theunissen en de heer Eric Komen. Welkom allemaal. Even een korte toelichting: ProRail heeft in 2019 de gemeenteraad verzocht om de onbewaakte overweg aan de Meuserstraat op te heffen. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft na diverse ongevallen bij niet-actief beveiligde overwegen - de zogenaamde NABO's - in het kader van de veiligheid besloten om alle onbewaakte overwegen in Nederland te saneren of op te heffen. In mei 2019 heeft er een informatieavond voor betrokkenen plaatsgevonden, waarbij de opmerking van bezoekers zijn onderzocht. Dit heeft geresulteerd in het voorstel om een onttrekkingsbesluit vast te stellen dat in werking treedt zodra de nieuwe route naar de bestaande spoorwegondergang aan de Meuserstraat gereed is en in gebruik kan worden genomen. Het onttrekkingsbesluit wordt in de komende maanden ter inzage gelegd. Bij de spreektijd voor het publiek heeft de heer Paffen gereageerd op dit agendapunt en u mag zijn inbreng hierbij

A.M.J. Geers wethouder

betrekken. Ik stel voor het woord te geven aan de heer Geers. Dank u wel, Voorzitter. Ik zou graag van deze gelegenheid gebruik willen maken om vooraf een korte toelichting te geven. Vervolgens zal er ook een presentatie worden gegeven, ambtelijk, samen met ProRail. Zoals uw commissie in de stukken heeft kunnen lezen - wat door de Voorzitter ook al net uitgelegd werd - heeft ProRail een opdracht gekregen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om in verband met veiligheidsoverwegingen de onbewaakte spoorwegovergangen te sluiten en zo dus ook de spoorwegovergang aan de Meuserstraat. Nadat ProRail hier ons over heeft geïnformeerd, zijn wij dan ook met ProRail in gesprek gegaan, waarbij het voor ons een essentieel punt was dat het Wormdal voor de bewoners van Haanrade goed toegankelijk zou blijven. Er zijn de afgelopen jaren dan ook verschillende opties onderzocht om dit doel te bereiken en er zal dadelijk in ambtelijke presentatie een nadere toelichting over die verschillende opties worden gegeven. Uit deze onderzoeken bleek uiteindelijk echter maar één optie haalbaar te zijn, en dat is de optie via het pad vanaf de Meuserstraat richting de veetunnel. De afgelopen maanden zijn hierover gesprekken met ProRail en met verschillende grondeigenaren gevoerd om dit uiteindelijk te kunnen effectueren. Zoals we net ook van de inspreker hebben kunnen horen, zijn de bewoners die direct bij het voetpad wonen niet heel gelukkig met deze oplossing. Mede ook om deze zorgen van bewoners serieus te nemen en ook te luisteren naar deze zorgen, is er op 29 juni een bijeenkomst georganiseerd om naar de bewoners te luisteren en is er gevraagd: welke punten kunnen we meenemen bij het inrichten van de openbare ruimte? Eerder was deze bijeenkomst helaas niet mogelijk, aangezien we op dat moment pas de optie duidelijk hadden. De komende tijd zullen we dan ook met ProRail samen verder met de bewoners in gesprek blijven om te kijken naar de inrichting van openbare ruimte, hen daarin tegemoet komen en daarbij ook nadrukkelijk het aspect veiligheid te blijven betrekken. Tot slot zou ik nog kort iets willen zeggen over het proces: het is namelijk een lang en heel moeizaam proces geweest, waarin heel veel verschillende varianten zijn onderzocht en het ook lastig was om met de verschillende grondeigenaren in gesprek te komen en uiteindelijk overeenkomsten te sluiten. We hebben al gehoord over de verschillende brieven. De laatste brief is bij ons intern niet op de juiste manier geregistreerd, waardoor het niet bij de behandelend ambtenaar terecht is gekomen. Het hele proces verdient geen schoonheidsprijs en ik begrijp dan ook heel goed dat de bewoners daar gefrustreerd over zijn. In het verdere verloop van dit proces zullen we nadrukkelijk met de bewoners in overleg treden en zullen ze daar serieus

R.F.A.C. Creusen voorzitter

in worden genomen. Tot zover voor mij voor de inleiding. Wie neemt het woord nu over? De presentatie. Prima, dat kan.

Kerkrade spreekgestoelte

Dank u wel, Voorzitter. Dank u wel dat wij vanuit ProRail samen met de gemeente

Spreker Extern

onze bijdrage mogen doen om over het belang van de onttrekking van de NABO (niet-beveiligde overweg) te spreken. Wij spreken bij ProRail graag in afkortingen en u zal mij het meeste NABO horen zeggen. Wat doet ProRail? Als ik in het land ben, krijg ik heel vaak de vraag: jullie zijn toch van de treinen? Wij zijn niet van de treinen, wij zijn van het spoor. Dus wij zijn verantwoordelijk voor het spoorwegnet in Nederland. Daar hoort bij: de aanleg van nieuw spoor, het onderhoud en beheer van het bestaande spoor en veiligheid is ook een heel belangrijk punt. Wij moeten zorgen voor een veilig bereikbaar spoor, want dat zorgt ervoor dat er weinig verstoringen en men veilig over het spoor kan rijden. Wij doen dat in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Alles wat wij doen is in opdracht van hun, tenzij het een eventueel verzoek van een gemeente is voor een derde werk bijvoorbeeld. Wij hebben dus ook geen eigen geld. Dus het ministerie geeft ons opdracht en budget om verschillende zaken op te pakken. Daarnaast zullen wij een betrouwbare adviseur zijn voor de overheid op het gebied van mobiliteit en niet alleen van spoorse mobiliteit, maar ook voor de barrièrewerking die het spoor met zich meebrengt. Je kan er niet makkelijk kruisen, dus daarom moeten wij zorgen voor voldoende kruisingsmogelijkheden. Wij doen dat onder de noemer van ProRail Verbindt, Verbetert en Verduurzaamt. Om dan iets verder in te zoomen op waar we het vandaag over hebben: wij hebben NABO-programma en daaronder valt de slogan 'De beste overweg is geen overweg'. Want geen overweg zorgt ervoor dat je het meest veilige stuk spoor heb, omdat er geen gelijkvloerse kruising is waarop een ongeluk of een verstoring aan een overweginstallatie kan plaatsvinden. We hebben dus nog zo'n 1800 overwegen in Nederland liggen, waarvan 240 onbeveiligde, de zogenoemde NABO's. We zien jaarlijks dat er nog veel ongelukken gebeuren op de overwegen, en vandaar dat wij ook die slogan 'De beste overweg is geen overweg' hebben. Elf doden op een overweg en waarvan twee gemiddeld - het zijn allemaal gemiddelde getallen - op een NABO. Vrijwel dagelijks krijgen wij meldingen van machinisten dat het maar net goed is gegaan en de bijbehorende vertragingen die daarbij horen: spoorlopers, alles wat qua personen op het spoor is, een machinist gaat remmen, dienstregeling loopt in de soep met alle gevolgen van dien. Op basis van een onderzoek van de raad van de veiligheid heeft het ministerie ons opdracht gegeven om alle onbeveiligde overwegen die openbaar zijn of openbaar toegankelijk, dus waar iedereen kan komen, aan te pakken. Dat resulteerde in 180 NABO's in onze scope die wij voor 2024 aangepakt moeten hebben. Dan zoomen we iets verder in op de Meuserstraat/Landweg, want zo staat die in onze overweglijst bekend. Wat is het belangrijkste bij de NABO? De gebruiker wordt dus niet gewaarschuwd voor een aankomende trein. Als je wil oversteken, moet je op eigen zicht oversteken. Op sommige zonnige dagen is dat goed te doen, maar stel je voor dat een hele mistige dag is, gaat het iets meer op geluid en wordt het al al een stuk spannender. Vandaar dat wij ook achter de opdracht staan van het ministerie om al die onbeveiligde overwegen aan te pakken. Als je kijkt wat er nu op het spoor rijdt bij de Meuserstraat, zijn twee personentreinen per uur. Er komt een productstap aan waardoor er binnenkort vier personentreinen per uur zullen rijden, dus de halfuur dienst. De baanvak snelheid op het traject is 100 kilometer per uur. Dat zorgt ervoor - als ik even naar het laatste puntje spring en dat is de wettelijke zichtlijn van 500 meter - dat een trein binnen de 18 seconden bij is. In de meeste gevallen gaat dat goed, maar op mistige dagen of als je misschien even iets minder scherp bent en in gedachte de spoorweg over loopt, kan het heel ernstig misgaan. We horen vaak van mensen: "We horen de trein van ver aankomen." Tegenwoordig worden de treinen steeds stiller - vroeger zag je met de stoomtrein een grote rookpluim tevoorschijn komen - waardoor de zichtbaarheid en het geluid van trein steeds minder wordt. Vandaar de urgentie om hem aan te pakken. In deze situatie ligt het spoor ook nog in een boog, wat niet zorgt voor de meest ideale zichtlijnen. Dus zowel voor de veiligheid als voor een betrouwbare spoorverbinding wil ProRail de NABO oppakken en in dat kader hebben wij de gemeente verzocht om een onttrekkingsbesluit te nemen en samen met ons na te denken onder welke - voorwaarden we de NABO kunnen opheffen. -Hier een overzichtstekening van de NABO en

Kerkrade Ambtenaar

de bestaande spoorwegonderdoorgang, het oude veetunneltje zoals we dat noemen, die we weer hergebruiken en ook het tracé van het pad vanaf de Meuserstraat waar vroeger een winkel stond wat nu braakliggend terrein is rondom het weiland van een grondgebruiker. Er werd net door de wethouder en collega van ProRail gezegd dat er een hele voorgeschiedenis aan vastligt. Ik ga dat niet allemaal opnoemen, maar vanaf 2018 zijn we ermee bezig. Er werd net genoemd - ook door de inspreker - dat er een inloopavond geweest is in mei 2019, waarin we hebben gesproken over de NABO's, niet alleen in de Meuserstraat in Haanrade, maar ook in

de Torenstraat in Eygelshoven. Dit weekend wordt daaraan gewerkt en een november dit jaar moet de wandeltunnel onder het spoor klaar zijn. Er zijn diverse haalbaarheidsonderzoeken gedaan, waar ik dadelijk even op zal terugkomen. Uiteindelijk kwam het in 2021 tot een overleg met diverse grondeigenaren, want we hebben daar geen gronden maar moeten gronden verwerven. Dat is een heel moeizaam proces en was een opdracht voor de rentmeesters van ProRail. Er is gekeken naar wat de mogelijkheden zijn. Uiteindelijk kwamen we vrij snel uit bij de oude onderdoorgrang bij de Meuserstraat, want die kan je hergebruiken. Qua duurzaamheid, kostenoverwegingen en technisch voelt deze daaraan: je kan hem opknappen en hergebruiken en heb je een ongelijkvloerse kruising. Eind 2021 hebben de toenmalige wethouders nog eens naar dit dossier gekeken: kunnen we aan de bestaande overweg tussen de twee huizen aan de Meuserstraat een voetgangerstunnel realiseren? Dat is dus niet haalbaar. Ruimtelijk moet je dat ook niet willen gezien de privacy van de omliggende huizen. Het is een gedrocht en het kan niet op die plek, waar je ook nog eens te maken hebt met de fysieke kenmerken op die locatie zelf. Net werd door de spreker terecht aangegeven: waarom zijn we pas zo laat daarbij betrokken geweest? Dat heeft vooral met grondeigenaren te maken. Na twee jaar is er pas her en der contact geweest en gekeken naar wat de mogelijkheden zijn. We kunnen niet onteigenen, dus we moeten het op vrijwillige basis doen met de desbetreffende grondeigenaren en in mei 2022 hebben we een collegenota opgesteld om verder te gaan met de procedure zoals die hier nu voorligt. Toen pas was het alternatief duidelijk en ook haalbaar op korte termijn. Hier een overzicht van de alternatieven. Ik weet niet of dat voor jullie te zien is, maar volgens mij hebben jullie de presentatie ook op jullie iPad staan via iBabs. Er zijn drie belangrijke locaties en die hebben wij tijdens de bewonersavond vorige week aangegeven. Eentje is het Noordelijke alternatief, dus ten noorden van de huidige spoorwegovergang. Dan zit je in de buurt Carisborg, zoals de spreker net ook aangaf. Daar heb je weer verschillende varianten. We hebben daar een stuk grond waar je eventueel gebruik van zou kunnen maken, maar als je net tegenover Carisborg zit, heb je met grondverwerving te maken en kunnen we niet zomaar gaan bouwen. Dan hebben we gekeken naar de bouw van een tunnel of een brug en we kwamen er heel snel achter dat dat bijna niet haalbaar is. Dat heeft er ook mee te maken dat daar het spoor daar van een enkel-naar een dubbelspoor gaat. Daar ligt ook een wissel. Het talud, de breedte, is heel groot lopen en er lopen leidingen richting het pompstation van het Waterschapsbedrijf Limburg. Je hebt hele grote hoogteverschillen. Aan de andere kant van het spoor, dus in dit geval bij de plas, gaat het in één keer vijf à zes meter omlaag. Je hebt daar met allerlei omgevingskenmerken te maken die het heel lastig maken en daarom viel die al vrij snel af. We hebben gekeken naar de huidige spoorwegovergang, het beveiligen, de tunnel, een brug, en kwamen allemaal tot de conclusie dat dit het niet wordt. Op de inloopavond in mei 2019 hebben we te horen gekregen of we het niet konden beveiligen, ook aan de Duitse kant. Dat hebben we in september 2019 gedaan, en staat ook in het ontwerpbesluit. Daar bleek dat de alternatieve spoorwegbeveiliging - zoals die bij het Rimburgerwald en Finkenrath, een gehucht net aan de overzijde van de Worm - al was opgeheven door de Duitsers en daar een normale spoorwegbeveiliging had. We zijn met mensen van ProRail in het veld geweest en het kwam erop neer dat je het Duits systeem niet zomaar kan toepassen in het Nederlands systeem. Dat kan ProRail later misschien nog beter toelichten. Die optie viel dus ook af. We kwamen dan redelijk snel bij de bestaande onderdoorgang en daar hebben we gekeken naar de verschillende wandelpaden die daar naartoe zouden kunnen leiden. Onze voorkeur had met name het wandelpad B, rechttoe rechtaan, rechte lijn vanuit de Meuserstraat naar de veetunnel, maar de grondeigenaar wilden daar geen medewerking aan verlenen. Hij wilde niet dat zijn weilanden werden doorkruist, maar wel rondom. Dat heeft geleid tot variant C. We hebben gekeken naar de variant vanuit Baalsbruggen. In het verleden is er altijd aangegeven om in het gebiedsplan Wormdal-Baalsbruggen een recreatieve verbinding in de toekomst mogelijk te maken richting het oude veetunneltje, waardoor je daar een wandeling kan maken en het gebied nog beter wordt ontsloten. We hebben gekeken naar A: daar is er een stuk grond van de gemeente zelf en verderop is er weer een grond van een eigenaar, maar die desbetreffende grondeigenaar wilde daar geen medewerking aan verlenen. Zo zijn we bij optie C uitgekomen. De bewonersavond is een week geleden eerder gebeurd en we hadden dit veel eerder willen doen, maar heel veel dingen waren nog niet duidelijk. Hier staat de weergave van het wandelpad en de onderdoorgang met de grote pijl. De bedoeling van die avond was om de mensen goed te informeren en aan te geven waarom het zo is gelopen. Het proces is - zoals de wethouder net aangaf - niet goed gegaan en had beter gekund. De bedoeling was om met de directe betrokkenen te kijken naar welke zorgpunten we kunnen meenemen bij het ontwerp van dit voetpad. Ik heb nog eens de uitkomsten van de bewonersavond hier samengevat. Er werd net de terecht opmerking gemaakt dat de heer Theunissen nog een presentatie zou doorsturen. Dat ben ik door alle werkzaamheden vergeten, maar krijgen jullie morgen per mail toegestuurd. Van de 14 direct betrokken huishoudens waar het pad wordt aangelegd, waren er 9 aanwezig op de bewonersavond in Café Oad Haander aanwezig. Er werden net heel kritische opmerkingen gezegd over het proces en vooral over de wijze van participatie. Er werd alternatieven aangedragen en gevraagd om te kijken naar andere opties. Ik heb ze net allemaal genoemd. In het voortraject hebben we naar diverse opties

gekeken, maar dat heeft met allerlei andere overwegingen te maken. Daarom zijn we bij deze optie uitgekomen. Er is een bezwaar tegen de aanleg van het pad. Er werd net verwezen naar de 194 miljoen euro voor de NABO's, maar dat geldt voor alle NABO's in Nederland. Dat zijn geen extra subsidiemogelijkheden, maar een pot waarmee je al de NABO's moet saneren. Dat kun jij misschien dadelijk nog beter toelichten. Verder werd er gevraagd of er kon ingesproken worden op de raadscommissievergadering en daarop hebben we meteen gezegd dat jullie dat moeten doen en dat is ook gebeurd, zodat jullie als raadscommissie daar rekening mee kunnen houden. De wethouder gaf het al aan en wij als ambtenaren hebben het vorige week ook aangegeven dat we de bewoners goed blijven betrekken bij dit traject en als het pad is aangelegd, blijven we contact houden met de bewoners. Als er zorgen zijn over veiligheid, kan daar continu over gepraat worden. We kijken ook naar het beheer en onderhoud en hoe we het één en andere kunnen afrasteren in inrichten. De laatste sheet - daar draait het vanavond vooral om - heeft te maken met het onttrekkingsbesluit. ProRail heeft een brief in 2019 gestuurd met het verzoek aan de raad om een onttrekkingsbesluit te nemen. Omdat alle grondverwervingen heel moeizaam gingen, heeft u de gemeentebestuur gezegd: "We gaan alleen maar een onttrekkingsbesluit in procedure nemen zodra er zicht is op een alternatief pad." Dat hebben we altijd aangegeven in de bestuurlijke overleggen tussen de wethouders en de directie van de regio Zuid van ProRail, maar laatst was ook de gedeputeerde van de provincie Limburg op bezoek. Het ging hier met name over en veiligheid vinden we heel belangrijk en daar willen we als gemeente zeker aan meewerken. Maar we benadrukken de toegankelijkheid van de bos- en natuurgebieden voor de direct omwonenden. Dus we gaan geen gebied afsluiten waar niemand dan bij kan komen. Dat willen we niet. De procedure mij staat in de nota van toelichting en in het raadsbesluit. Wat nu voorligt is het ontwerpbesluit, vrij uitgebreid gemotiveerd over wat we allemaal hebben gedaan. Op 14 juli wordt dit behandeld in de gemeenteraad. Als de gemeenteraad ermee akkoord gaat, wordt het er inzage gelegd. Het is vakantieperiode. Normaal is het een termijn van zes weken, maar we hebben hem verlengd met een één week, dus van 22 juli tot en met 8 september. Vervolgens kunnen mensen daar zienswijzes op indienen. Er wordt een zienswijzennota opgesteld in samenwerking met ProRail en het definitieve besluit wordt aan de gemeenteraad voorgelegd op 16 november. Vervolgens ligt dat weer ter inzage en kunnen mensen een beroep instellen bij de rechtbank. Als alles mee zit zou op 4 januari - als ik mij niet vergis - het besluit definitief of onherroepelijk kunnen zijn. Wat we nu op dit moment wel hebben opgenomen - dat is een hele belangrijke en staat in de laatste alinea van het ontwerpbesluit als ik mij niet vergis - is dat het besluit pas in werking treedt als er een alternatieve oversteek is. We streven naar een volwaardig alternatief. Dat heeft te maken ook met de belangen en de veiligheid vanuit de provincie en Rijk, en dat er volgende jaar op dit traject de drielandentrein moet rijden, en daardoor zou het kunnen dat we kijken naar een tijdelijk pad waarbij het Wormdal toegankelijk blijft. We zijn nu even ingegaan op het pad en de alternatieven. Die zijn formeel niet aan elkaar gekoppeld, maar een nieuwe toegang is wel heel belangrijk, ook voor de onderhoudsvoertuigen. Er vindt nu een ecologisch onderzoek plaats in de weilanden van de grondeigenaar en bij het spoor talud. Hiervan verwachten we in september-oktober de resultaten. Afhankelijk daarvan kunnen we door met

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-de aanleg van het pad. Dat in kort. -Dank u wel, heren, voor jullie toelichting en presentatie. Ik kijk eventjes naar de wethouder. Geen andere toelichtingen? Nee, wat mij betreft kunnen we het eerste mijn starten, Voorzitter. Dan stel ik voor om te starten met de eerste termijn. In de tussentijd zijn er wel vragen gesteld door SP en Ons Kerkrade. Deze zijn inmiddels beantwoord

Fractie Burgerbelangen

door het college. Ik start bij BurgerBelangen, de heer Vinken. Dankjewel, Voorzitter. We danken de ambtenaar van de gemeente Kerkrade en de afgevaardigde van ProRail voor de heldere presentatie. We hebben als partij kennisgenomen van het voorliggend ontwerpbesluit NABO Meuserstraat Haanrade, en hierin hebben we kunnen dat ProRail vanuit het ministerie opdracht heeft gekregen om in Nederland alle NABO's te sluiten, hetgeen vanuit veiligheid begrijpelijk is. Naast de veiligheid is het voor ons van essentieel belang dat het Wormdal voor bewoners en bezoekers bereikbaar blijven. In de presentatie hebben we kunnen zien dat er verschillende opties onderzocht hoe het gebied kan worden bereikt. Hieruit blijkt dat het voorgestelde pad de enige optie is om het Wormdal bereikbaar te houden. Uit het verhaal van de spreker - waarvoor dank aan de heer Paffen - hebben we gehoord dat er vanuit de bewoners bedenkingen zijn. Wij roepen op de komende tijd verder met de bewoners in gesprek te gaan om hen te betrekken bij het inrichten van de openbare ruimte.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Verder kunnen wij instemmen met de drie punten zoals opgenomen -in het ontwerpbesluit. Dank u wel. -Dan ga ik verder naar de VVD.

Fractie VVD

Dank u wel, Voorzitter. Ook wij hebben als VVD zijnde kennis genomen van het besluit. We hebben kunnen zien dat er veel opties onderzochten dit de enige optie is die overblijft. We zetten hier wel een kanttekening bij: er moet goed met de bewoners en omwonenden in overleg gegaan worden en ze moeten goed betrokken

R.F.A.C. Creusen voorzitter

worden bij het besluit. Verder kunnen wij met de drie punten instemmen.

Fractie Hart voor Vrijheid

Dank u wel. Dan ga ik over naar de heer Otten. Hart Voor vrijheid heeft dit ook bekeken en ik vind dat de burgerparticipatie hier heel erg achter is gelaten. Er zijn aangetekende brieven op het gemeentehuis afgegeven waar niets mee gedaan wordt. De bewoners hebben noch een bevestiging gekregen dat die binnen is gekomen noch een termijn waarop ze antwoord zouden krijgen. Dat vind ik heel erg. Als raad moeten wij er alles aan doen om de burgerparticipatie omhoog te krijgen. En dan hoor ik bij de eerste de beste commissievergadering dat dat heel erg nalatig is. Er wordt wel gezegd: we blijven in contact met de buurtbewoners, maar tot nu toe blijkt dat

R.F.A.C. Creusen voorzitter

nergens uit. Wij hebben daar heel erge bedenkingen bij. Dank u.

Fractie PvdA

Uw punt is helder, meneer Otten. Ik ga verder naar de PvdA. Dank u wel, Voorzitter. Ik dank ook voor de presentatie en meneer Paffen. De stukken werden duidelijk voorgelezen. Wat ons betreft: hoe zorgen we ervoor dat al onze informatie voor de omwonenden beschikbaar is. Dat is belangrijk. Gelet op de bezwaren en de zorgen van de omwonenden, vragen wij het college om de commissie op de hoogte te houden van de plannen en met name het afstemmen tussen de gemeente, ProRail en de omwonenden. De huidige keuze lijkt ons de meest logische optie, gelet op de nadelen en de onmogelijkheden aan de alternatieven. Ik sluit me wel aan bij BurgerBelangen: ga in overleg met de bewoners hoe ze de veiligheid graag willen gewaarborgd hebben. Ik ben daar zelf gaan kijken en het is vrij toegankelijk. Ik zou het pad zo proberen aan te leggen dat er geen motoren kunnen rijden, want aan de andere kant van het spoor lopen nog runderen lopen. Ik heb begrepen dat er in de zomer zelfs 's avonds feestjes worden gehouden. Dus let er op dat er alleen maar voetgangers

R.F.A.C. Creusen voorzitter

doorheen kunnen. Ook geen mensen met grote honden, want dan krijg je weer allerhande -toestanden. Tot zover. -Prima, meneer Haas. Lokaal Alternatief, de

Fractie Lokaal Alternatief

-heer Charlier. -We bedanken de heren voor de toelichting vanuit gemeente en ProRail, maar bedanken zeker de inspreker, de heer Paffen namens de omwonenden, die ons als commissieleden op de hoogte heeft gebracht voor de moeizame communicatie tussen de betrokken organen en omwonende inzake van de onttrekking van de NABO. Onze conclusie is: geen of weinig communicatie richting betrokkenen en met het oog op de aanstaande Omgevingswet en de daaraan gekoppelde burgerparticipatie, is dit toch wel een heel problematische situatie. We kunnen toch niet verwachten dat onze gemeente dadelijk van de één op de andere dag die houding tegenover onze burgers kan veranderen. Dat gaat echt niet lukken. Uit het verhaal van de omwonenden is ons duidelijk geworden dat vanuit hun kant veel pogingen zijn ondernomen om in contact te komen met de juiste organen c.q. personen. Als, zoals de wethouder aangaf de opties niet eerder dan 29 juni duidelijk waren, had het nog altijd niet beschikbaar zijn van die opties volgens onze fractie gecommuniceerd moeten worden richting de omwonenden. In die bijeenkomst schijnt gezegd te zijn dat de gemeente besluit had genomen. De gemeente kan dat denken, maar volgens mij moet die eerst door deze commissie en vervolgens de raad. Voor de omwonenden is de veiligheid in het geding. In z'n algemeenheid is de natuur in het geding. Alleen al als signaal richting de burgers dat hun signaal nu wel wordt gehoord, stellen wij voor dit ontwerpbesluit op te schorten tot de volgende commissievergadering zodat opnieuw op een gedegen en constructieve wijze met de burgers kan worden overlegd. De uitkomsten van het overleg zouden we graag toegevoegd zien aan het dan na het zomerreces te agenderen agendapunt. Daarnaast wil ik overigens van de gelegenheid gebruik maken en de aanwezige ProRail medewerker vast meegeven dat de omwonenden van Troupsbergstraat grote zorgen hebben over de wijze waarop de spoorbrug daar ter hoogte van station Chevreumont binnenkort gerenoveerd zal worden. We spreken de hoop uit dat deze omwonenden wel tijdig bij de plannen betrokken worden.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Dank u, ik heb het even genoteerd. We gaan van Lokaal Alternatief naar Ons Kerkrade, -de heer Vleugels. - Dank u wel, meneer de Voorzitter. Meneer

Fractie Ons Kerkrade

de Voorzitter, na alles nagekeken en overlegd te hebben, ter plaatse gaan bekijken wat wel en niet kan, en één van de belangrijkste dingen is de veiligheid en de ontsluiting is een goede zaak. Dat moeten ook wel richting de toekomst. We horen het net in de presentatie: misschien komt er nog wel meer verkeer over het spoor. Dus die ontsluiting moet komen, en staan wij achter. Aan de andere kant vinden wij het niet goed als het Wormdal helemaal ontsloten zal worden. Het is ook niet goed dat mensen van de wijk Haanrade eerst te voet naar Eygelshoven moeten lopen en dan terug moeten komen aan de andere kant van het station. Dat is geen goede zaak. Wij zijn een voorstander dat de veetunnel hersteld wordt, er een goed pad aangelegd wordt, en dat er goed naar de burger geluisterd moet worden, zeker naar de bewoners die daar problemen mee hebben: wat kunnen we nog doen? Wat kan ProRail doen? Wat kan de gemeente doen? Ik weet dat de gemeente een beetje in die zin met de rug tegen de muur staat, ook in verband met het aankopen van grond en dergelijk. Er kan geen onteigeningswet toegepast worden, dus er zal in goed overleg met de grondeigenaren zaken gedaan moeten worden. We zijn akkoord met de beslispunten en overleg goed met de bewoners.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Uw pleidooi is duidelijk. Ik ga naar de SP, de heer Piefer.

Fractie SP

Voorzitter, dank u wel. Allereerst dank aan de heer Paffen voor het inspreken en dit heeft nog wel het één of ander verduidelijkt, maar ik zit hier met grote verbazing. Hoe kunnen we nu al in godsnaam dit besluit door laten gaan, terwijl we de bezwaren van notabene maart niet hebben kunnen inzien. Hier gaan nu partijen akkoord en er wordt gezegd: "We moeten met de mensen in gesprek gaan." Ik had een heel betoog voorbereid, Voorzitter, maar ik ben laaiend over deze hele gang van zaken. Dan komt men met 'niet gezien' en 'dit verdient geen schoonheidsprijs'. Dit is een vieze vette onvoldoende. We hebben naar de notulen gevraagd over de bewuste informatieavond 28 mei 2019, maar krijgen we een enkel een summier antwoordje. Daar hebben we niet naar gevraagd. We willen de notulen zien. Wat is daar besproken door 45 mensen? Er kan niet alleen gezegd zijn: "We maken ons zorgen dat er geen overgang meer is", blijkt nu wel getuigen de inspreker en het hele pakketje, met hele mooie alternatieven maar duidelijke bezwaren. Dan kunnen we nu allemaal mooi voor de vorm zeggen: "We moeten vanaf nu de burgers horen en meenemen." Meenemen waarin? Er wordt net gezegd: "We denken in november klaar te zijn." Waar nemen we de mensen nog in mee? De veiligheid is in geding en het is inbraakgevoelig. En dan gaan wij pro forma zeggen: "We gaan aan burgerparticipatie doen." Als dit de wijze is van burgerparticipatie in Kerkrade, moeten wij helemaal niet beginnen aan die implementatie want dan gaan we bij voorbaat falen. We zijn hier echt laaiend over en ik wil

R.F.A.C. Creusen voorzitter

het hierbij laten, Voorzitter, want dit kan niet. Zo met burgers omgaan, is -een schande. -Uw punt is helder en oproep, meneer

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

Piefer. Dan maak ik de oversteek richting de Ouderenpartij. Dank u wel, Voorzitter. Als Ouderenpartij zien we ook de noodzaak van het aanpakken van die overweg. De punten in het ontwerpbesluit zijn prima voor ons. Dat ziet er allemaal goed uit. Ook met de onderliggende stukken, maar ik moet zeggen dat ik ook geschrokken ben van hetgeen ik hier vanavond hoor. Ik maak daarbij wel de kanttekening dat het de wethouder siert dat hij meteen de hand in eigen boezem steekt. Dat is door de ambtenaar ook uitgesproken. Ik denk namelijk dat er geen andere optie is dan dit, maar vind wel dat er een andere koers gevaren moet worden. Ik wil de wethouder vragen of dit intern geëvalueerd kan worden hoe dit zo heeft mis kunnen lopen. Er kunnen allerlei omstandigheden zijn binnen een organisatie waarom dingen niet goed gaan. Ik denk dat het van belang is om hier een leermoment aan te duiden. Hier wil

R.F.A.C. Creusen voorzitter

ik het in mijn eerste termijn bij laten, Voorzitter.

Fractie CDA

Dan ga ik als laatste naar het CDA, de heer Meijer. Dank u wel, Voorzitter. Dank aan de wethouder en de twee heren voor de toelichting. Als wij geen inspreker voorafgaand aan de vergadering hadden gehad,

hadden wij zomaar ingestemd met het stuk wat hier voorligt. Dus ik wil de heer Paffen en de aanwezige bewoners daarvoor bedanken. De vorige sprekers hebben aangehaald dat ze behoorlijk geschrokken zijn, en dat zijn als CDA ook. We hebben nog een drietal algemene vragen over het stuk, alvorens ik nog een kort betoog wil houden: de aansluiting Baalsbruggenmolen werd genoemd als variant D. De keuze is gemaakt voor variant C en we zijn benieuwd of die aansluiting in de toekomst nog kan worden gemaakt. Ook zijn we benieuwd naar de aansluiting aan de overkant van het spoor naar de bestaande paden die daar liggen. We zien nu die prachtige tekeningen aan de onderzijde bij de woningen, maar niet aan de overzijde. Het spreekt voor zich als dit er uiteindelijk komt, dat er een beter overleg moet zijn met omwonenden. We horen in de toelichting dat er een late informatie van de bewoners tot stand is gekomen door het traject van de onderhandelingen met de grondeigenaren. Daar kunnen wij begrip voor hebben. We hebben ook gehoord dat 2024 de deadline is. Ik snap dat als het om veiligheid gaat, we die veiligheid zo snel mogelijk willen garanderen. Daar hebben wij begrip voor, maar dat laat ons onverlet dat wij het niet vinden kunnen dat er niet gecommuniceerd wordt. Er zijn wettelijke termijnen waarbinnen gereageerd moet worden op bezwaren en als wij als raad die bezwaren niet onder ogen krijgen, daar niet op kunnen anticiperen en hier een stuk voor ogen krijgen, vinden wij dit een zeer grote onvoldoende. Het siert - wat de Ouderenpartij ook aangeeft - de wethouder dat hij de hand in eigen boezem steekt. Maar ik vind dat we daar veel te snel overheen gaan en wij vinden dit ook niet goed te praten. Laat ik een vergelijking maken: als op deze wijze en dit tempo geanticipeerd wordt op een nadere trein, had het aantal ongevallen denk ik niet op nul gestaan. Wij van het CDA zijn hier erg van geschrokken en wachten de beantwoording af in de eerste termijn alvorens wij dit als

R.F.A.C. Creusen voorzitter

bespreek- of akkoordstuk kunnen doorvoeren naar de raad. Dank u wel. Dank u wel, meneer Meijer. U heeft twee vragen gesteld in concreto. De vraag: de aansluiting Baalsbruggenmolen, die variant is doorgeschoven. De aansluiting aan de overkant van het spoor. We zouden graag een toezegging hebben van de wethouder dat er beter overleg is met de bewoners in de voorbereidende en de uitvoerende fase, maar ook in de nazorg en zeker -op het gebied van overlast. -Helder. Dat was de laatste fractie. Dan

A.M.J. Geers wethouder

-spring ik over richting de wethouder. -Dank u wel, Voorzitter. Ik zal beginnen met beantwoorden van wat vragen en wat overblijft zal eerst de heer Theunissen en vervolgens de mensen rechts van mij beantwoorden. Ik begin met BurgerBelangen: daar wordt de oproep gedaan om met bewoners in gesprek te gaan. Die oproep wordt door iedereen zo'n beetje gedaan. Laat ik vooropstellen - zoals ik al in mijn inleiding heb gedaan - dat ik dit zeker kan toezeggen. Ik hecht er heel veel waarde aan om dit te doen. Als uw raad ertoe besluit, zullen we bij de inrichting van het pad kijken naar wat mensen daar willen. Bijvoorbeeld een haag. Ook het aspect veiligheid zal daarbij worden betrokken. Er werden een aantal dingen vanuit de Partij van de Arbeid genoemd. Ik heb zelf al gedacht om een hek te maken, waardoor het 's avonds niet toegankelijk is. Maar goed, dat is allemaal uitwerking. We zullen zeker serieus luisteren naar de input die de bewoners hebben. Hetzelfde wordt door de VVD gezegd: goed overleg met de omwonenden. Dat is uiteraard van groot belang en zullen we in het verdere proces zeker doen, dat heb ik net toegezegd. Dan gaan we door naar de heer Otten, die ook een opmerking maakt over het proces wat niet goed gegaan is. Dat is helemaal waar, denk ik. Ik ben begonnen met dat het een ongelukkig proces is. Het heeft veel redenen en er zijn verschillende partijen bij betrokken. Het was allemaal niet duidelijk, maar dat betekent niet dat we geen tussenbericht hadden kunnen sturen. Daar moeten we heel reëel in zijn. Er werd ook gezegd om dit intern te evalueren, en dat ben ik volledig met u eens en moeten we doen. Heel simpel. De PvdA zegt: "Neem de commissie mee in het vervolg." Dat komt er sowieso. De heer Theunissen gaf in zijn presentatie ook al dat er een proces is waarin we nog eens terugkomen nadat er zienswijzen zijn gebracht en tijdens die behandeling kan ik dan ook meenemen wat er in die tussentijd allemaal is gebeurd en daar zullen we uw commissie dan over inlichten. Aanleggen van hekwerk, voorkomen dat motoren, dat is iets wat we mee zullen nemen. Daar kan dadelijk de heer Komen nog iets over zeggen. Lokaal Alternatief: de communicatie is niet goed. Daar heb ik al volledig mee ingestemd. Er wordt de suggestie gewekt: laten we opschorten zodat er een gesprek kan worden aangegaan met de omwonenden. Als dat een toegevoegde waarde zou kunnen hebben, zou ik dat doen. Maar er zijn reeds verschillende opties onderzocht, ook de opties door de omwonenden en deze blijken niet realistisch. Enkel de optie die vandaag aan u wordt gepresenteerd is haalbaar. Een overleg zou de schijn wekken dat daarin nog iets mogelijks zou zijn, en dat is helaas niet. Laat ik daar ook eerlijk in zijn. Ik had ook liever een pad rechtdoor gehad, maar wat niet is, is er niet. Opschorten zou ik niet aanraden.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

De natuur wordt dadelijk meegenomen. De SP maakt ook de opmerking of we hiermee moeten doorgaan, en daar heb ik net op gereageerd. De notulen worden u toegezegd en krijgt u. Daar wordt ook nog op

gereageerd. Waarin nemen we de burgers mee? En dat is nadrukkelijk in de richting van het pad, en daar wordt met name gekeken naar het aspect veiligheid. Als ik daar zou wonen, zou ik me ook zorgen maken. Dus daar gaan we naar kijken. De Ouderenpartij maakt ook de opmerking over het proces en om dit intern te evalueren. Daar heb ik al op gereageerd en gaan we doen. Het CDA heeft een opmerking over het proces, en heeft daarnaast ook een aantal inhoudelijke vragen gesteld, maar die zullen dadelijk ambtelijk worden beantwoord. De toezegging heb ik ook al gedaan. De heer Meijer maakt een opmerking over een formele bezwaartermijn. In dit geval geldt er geen formele bezwaartermijn van zes weken want er is op dit moment nog geen besluit genomen. Dat wil niet zeggen dat we zo lang moeten wachten, we zullen moeten communiceren, maar een, formele termijn geldt er nadrukkelijk niet. Wat over is gebleven, zullen mijn collega's overnemen.

Kerkrade Ambtenaar

Er werd een vraag gesteld over de natuur. Ik kijk even met een schuin oog naar mijn collega van ProRail, maar er vindt momenteel een ecologisch onderzoek plaats in de weilanden waar het nieuwe pad met variant C zou worden aangelegd. In oktober zullen de resultaten daarvan bekend zijn en weten we welke compenserende en mitigerende maatregelen we zullen moeten nemen, en of er eventueel een ontheffing nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet maar dat ligt eraan welke soorten we daar zullen aantreffen. Verder werd gevraagd, met name door het CDA, of het pad in de toekomst richting Baalsbruggen nog mogelijk is. Dat is zeker mogelijk. Daar houden we al rekening mee. Als het pad in variant C aangelegd wordt, kan dit in de toekomst worden aangesloten op pad D en krijgen we een goede verbinding met Baalsbruggen, maar ook dan hebben we weer medewerking nodig van de verschillende grondeigenaren en daar is het nu min of meer op gestokt. Aan de overkant van het spoor is het nu al een struinpad. Daar is nu een hekwerk en allemaal ontoegankelijk. Dan heb je een struinpad van waar je verder naar het Wormdal kan lopen, maar ook richting de spoorbrug en daar de spoorbrug oversteken en zo naar Duitsland toe lopen. Dan kom je bij de Grensstrasse uit. Het sluit goed aan op de struinpaden die daar lopen. De inloopavond, daar werd net naar gerefereerd door de SP, met name de notulen. Ik dacht dat mijn beantwoording compleet was, maar dat is dus niet zo, richting de raadsfractie SP. Er zijn geen notulen gemaakt. Het was een inloopavond. Ik heb wel de deelnemerslijst. Er hebben mensen ingesproken. Er waren vragenformulieren: welke aandachts- en zorgpunten zijn er? Die kan ik netjes naar u toesturen, maar ik moet alleen even kijken hoe dat zit met AVG en privacy. Verder één van de belangrijkste zorgpunten, en dat heb ik in de beantwoording aangegeven - richting SP - en kan je terugzien in iBabs, was: komt er wel een alternatieve oversteek voor in de plaats bij de Torenstraat en Meuserstraat? We hebben aangegeven dat die er komt, en dat was het belangrijkste zorgpunt bij de mensen die toen deelnamen aan die avond. Er waren meer opmerkingen over de Torenstraat dan over de Meuserstraat. Door de mensen uit de Meuserstraat in Haanrade en van IVN Kerkrade werd de optie gedaan om naar het Duitse beveiligingssysteem in Rimburch en Finkenrath. Dat hebben we in september 2019 gedaan. Dat staat zo ook in de beantwoording. De stukken die ik heb zal ik u toesturen, maar er zijn geen notulen gemaakt. Misschien kan mijn collega Erik Komen wat vertellen -over de inrichting. -De bewoners maken zich zorgen over veiligheid bij hun achterom. We hebben tijdens de informatieavond meegekregen: kans op inbraken, een drugsroute, vissers die via het pad mogelijk met brommers of andere voertuigen richting de visvereniging gaan en honden, dat noemde de PvdA ook al. We hebben hierover in het voortraject en na de informatieavond nagedacht: we proberen het pad af te sluiten 's avonds. We zijn nog even op zoek naar een oplossing die het meest effectief is daarin. Er komen veeroosters waar honden niet overheen kunnen. Honden op het pad is gewoon niet mogelijk. Vissers met brommers, dat is een kwestie van een paar goeie hekken neerzetten, zodat ze er niet tussendoor kunnen met hun brommer en dan komen die daar ook niet meer. Verder is het met de bewoners individueel praten over hoe we aan hun kant bij hun perceel de beste oplossing vinden en dat kan wat mij betreft bestaan uit een heg of een schutting of weet ik wat. Maar dat is finetuning en maatwerk met de bewoners. Die opties zijn nog allemaal open, wat mij - betreft. -Misschien nog een aanvulling. Je gaat naar het Wormdal toe en dat is een natuurgebied, aan de Duitse kant Natura 2000 gebied. De afgelopen jaren weten we - ook tijdens corona - dat het meer een recreatiegebied was dan natuurgebied. Dat kan nooit de bedoeling zijn, dus bij de inrichting houden we daar rekening mee. Dus we gaan ervanuit dat mensen die echt in het Wormdal willen komen, met name wandelaars zullen zijn die gebruik maken van het pad. Bij zonsondergang heb je niets te zoeken

R.F.A.C. Creusen voorzitter

in het natuurgebied en is het verboden toegang.

Spreker Extern

-U heeft nog één opmerking? -Er was nog één oproep aan ProRail van Lokaal Alternatief, dat was een beetje off topic, maar dat we bij de spoorbrug Chevremont goed opletten op de omgevingscommunicatie. Wij

nemen die

R.F.A.C. Creusen voorzitter

oproep te harte. Ik zal het doorgeven aan onze collega's die met dat project bezig -zijn, dat ze daar aandacht voor hebben. -Dat was inderdaad de laatste openstaande vraag, de Troupsbergstraat; de spoorwegovergang. Dus alle vragen zijn beantwoord. Ik kijk even naar de commissie: is er behoefte aan een tweede termijn? Ja, dan gaan we van

Fractie Burgerbelangen

start met de tweede termijn en begin ik bij BurgerBelangen. De heer Vinken. Dank u wel Voorzitter. In de beantwoording van de wethouder en de ambtenaren horen wij dat dat uitstel geen wijziging of verandering in de uitkomst zal brengen,

R.F.A.C. Creusen voorzitter

en daarom blijven wij bij ons standpunt en gaan wij akkoord met dit ontwerpbesluit. U beschouwt dit als een akkoordstuk. De VVD.

Fractie VVD

Dank u wel, Voorzitter. Het stukje uitstel brengt niets extra's. Daarnaast was het de vraag bij de uitstel of de kans op ongelukken niet groter werd.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Dus daar waren wij ook niet echt heel erg blij mee, maar met alles gehoord te hebben, heb ik geen verdere vragen of opmerkingen. U blijft bij uw eerder genoemde standpunt. De heer Otten.

Fractie Hart voor Vrijheid

Wij vinden dat de sprekers serieus genomen moeten worden. En we kunnen de sprekers alleen serieus nemen door op dit moment geen beslissing te nemen, want er wordt wel gezegd: we houden contact met de bewoners, er worden allerlei toezeggingen gedaan, maar uit niets blijkt dat dat in het verleden gebeurd is. Dus ik stel voor dat wij dit een bespreekstuk maken voor volgende week, we dat doorschuiven naar een volgende commissievergadering en dan de bewoners uitnodigen om te kijken of er intussen contacten zijn geweest. En er

R.F.A.C. Creusen voorzitter

een fatsoenlijke oplossing voor de bewoners is gedaan. Dank u. Dank u, meneer Otten. Uw oproep is duidelijk: een bespreekstuk. Ik ga verder

Fractie PvdA

-met de PvdA. -Voorzitter, dank. Er wordt gesuggereerd dat de besluitvorming uitgesteld zou worden, omdat als je nu een besluit gaat nemen, dat dat geen recht zou doen aan het overleg tussen met name de gemeente en de omwonenden. Tegelijkertijd is het klip en klaar dat er iets aan de huidige situatie moet gebeuren en is ook duidelijk waarom andere opties geen haalbare kaart zijn, hetzij vanwege geluidsoverlast, hetzij vanwege praktische en fysieke bezwaren of onmogelijkheden. Dat maakt dat er geen keuze te maken is behalve de keuze die wordt voorgelegd, maar dat wil niet zeggen dat je omwonenden niet serieus kunt nemen. Dat wil niet zeggen dat je de commissie niet serieus kunt nemen. Want ook in de uitvoering van optie C zal ik het maar even noemen, kun je met omwonenden in gesprek gaan en samen kijken: hoe kunnen we ervoor zorgen dat de natuur zoveel als mogelijk zichzelf kan blijven, zonder toegang van gemotoriseerde voertuigen en al te veel zwerfvuil, maar ook de veiligheid waarborgen? De veiligheid van de mensen die gebruik maken van het pad, maar al helemaal van de mensen die daar aansluitend wonen. Dan hoor ik de suggestieve opmerking van de SP waarin nu wordt aangegeven dat de bewoners moeten worden betrokken, alleen maar een opmerking voor de vorm zou zijn. En dat vind ik dan weer een opmerking waarvan ik denk: als ik aangeef dat ik het heel belangrijk vind dat bewoners worden betrokken, is het niet aan een andere fractie om te oordelen of ik dat alleen maar voor de vorm zeg of niet. Want het is niet zo. Dat vinden we wel van belang. Alleen kijken we anders tegen de zaak aan inhoudelijk, en volgens mij moet dat prima kunnen in deze commissie. Wat ons betreft is het eerlijke verhaal dat er geen uitstel mogelijk is. Dat wekt het vertrouwen dat we opeens gaan kiezen voor een andere optie. Het juiste verhaal is om door te zetten met de besluitvorming en daarna samen in gesprek te gaan over hoe gaan we die besluitvorming vervolgens uitvoeren? En daar staan we wel helemaal achter,

R.F.A.C. Creusen voorzitter

en willen we graag van op de hoogte worden gehouden. Dank u. -Dan ga ik naar ons Lokaal Alternatief. - Voorzitter, ik hoor alle argumenten en wij

Fractie Lokaal Alternatief

blijven bij ons besluit om niet akkoord te gaan en dit als een bespreekstuk naar de raad te willen doen. Niet om de omwonende de gedachte te geven dat er een andere optie zou zijn, maar om een dwangmiddel op te leggen dat met die omwonenden gesproken wordt. We horen niets anders dan dat ze geprobeerd hebben in gesprek te komen en er geen gesprek geweest is. Heel eerlijk? Ik heb er geen vertrouwen in dat als we nu het besluit nemen, die gesprekken met

R.F.A.C. Creusen voorzitter

de omwonenden wel op gang komen. Dus wij zijn tegen.

Fractie Ons Kerkrade

Helder, meneer Charlier. Ik ga naar Ons Kerkrade. De heer Vleugels. Dank u wel, meneer de Voorzitter. Meneer de Voorzitter, ik had nog één vraag die ik net ben vergeten te stellen. Tijdens de presentatie werd er gesproken

R.F.A.C. Creusen voorzitter

over een tijdelijk pad. Is dat dan toch een alternatief? Ik stel voor om hier nu even direct het antwoord op te geven. Ik denk dat -het geen punt is. -Dank u wel. We houden wel rekening met wat eruit het ecologisch onderzoek naar voren komt. Er zit veel flora en fauna en dat weten we. Dus dikke kans dat we daar toch misschien iets aantreffen waar we rekening mee moeten houden, zoals zware procedures, ontheffingen en noem maar op. Wat we kunnen doen, maar doen we liever niet, is tijdelijk een soort hazenpad aanleggen. Dat zou dan gaan over het weiland van de desbetreffende grondeigenaar en die wil daaraan meewerken. Het wordt wel allemaal netjes afgerasterd. Als je dat zelf aanlegt, kan dat maar zodra we daar poorten gaan

Kerkrade Ambtenaar

plaatsen, veerasters of een meidoornhaag gaan aanplanten, heb je met allerlei procedures te maken. Maar als de grondeigenaar het stukje afrastert met

R.F.A.C. Creusen voorzitter

palen en een schrikeldraad, kan dat. Dat de optie waarover we het hebben, maar die -doen we liever niet. - De heer Geers. Om aan te vullen: is dat dan een andere route? Nee, dat is op dezelfde plek, alleen is dat niet het volledig uitgewerkte pad.

Fractie SP

Meneer Vleugels, is dat duidelijk? Dan ga ik verder naar de SP. Voorzitter, allereerst over mijn zogenaamde suggestieve opmerking. Ik verwijs naar dit hele pakket, wat ik hoop dat zeer snel verspreid wordt, maar u heeft wel akkoord gegeven zonder dit gelezen te hebben. Wat moet ik daar anders uit opmaken? Wij hebben hier kennis van genomen en zijn van mening - net zoals Hart Voor Vrijheid en Lokaal Alternatief - dat wij geen besluit kunnen nemen totdat de bezwaren van de insprekers en de omwonenden serieus zijn genomen. Dat er dan wellicht geen andere variant mogelijk is, is dan zo. Maar eerst moet er naar die omwonenden daadwerkelijk geluisterd worden en ik ben met de heer Charlier eens, bij ons is het vertrouwen op dit moment ook weg. Laten we dat dan maar, hoe kwalijk het misschien ook is en hoe verdrietig, als drukmiddel gebruiken om daadwerkelijk die participatie vorm te geven, want blijkbaar kan het niet anders. Dan zeggen 'de grondeigenaren dit en dat'. Het is zoeken naar smoesjes, want er wordt beter naar de grondeigenaren geluisterd dan naar de omwonenden. Dus als het dan niet goedschiks kan, moet het maar kwaadschiks en stellen we dat uit totdat de bewoners zeggen: "We snappen het en de veiligheid is niet meer in het geding,

R.F.A.C. Creusen voorzitter

we zijn gerustgesteld." Maar dat vertrouwen is op dit moment totaal niet. Wat dat betreft distantieer ik mij van de opmerking 'een suggestieve opmerking'. Dank u wel, Voorzitter. Nog een vraag, Voorzitter. Wij hadden gevraagd naar de stukken van 28 mei 2019. Als dat in de nota van toelichting staat - en dat is de zoveelste keer - waarom moeten we daar altijd naar vragen? Zo kunnen we toch geen vergadering goed voorbereiden? Nu ontbreekt er nog zelfs informatie. Ik hoor dat het ecologisch onderzoek zeer waarschijnlijk ook nog wel voor vertraging kan zorgen. Waarom moeten dit er dan doorheen drukken. Dadelijk komt er iets uit dat ecologisch onderzoek en moeten we we alsnog de zaak opschorten. Zorg ervoor dat de informatie compleet is. We kunnen vragen stellen, maar dit soort vragen zouden we niet hoeven te stellen maar hoort tijdig bij de stukken te zijn. We hebben al heel vaak die opmerking gemaakt, maar zijn het langzaam een

beetje -zat, Voorzitter. -Meneer Piefer, ik hoorde net twee oproepen. Ik geef eerst eventjes de heer Gorissen de kans om daarop te reageren.

Fractie PvdA

Dank Voorzitter, wat ik langzaamaan een beetje zat ben, is dat mij woorden in de mond gelegd worden. Ik heb het niet over de procedure zelf of over uw of mijn standpunt, maar wel over het simpele feit dat als ik aangeef dat ik achter de besluitvorming sta zoals die hier wordt voorgelegd, maar wel vindt dat in het vervolgtraject en in de uitvoering de communicatie met omwonenden goed moet worden opgepakt, dat ik dat alleen maar voor de vorm zou zeggen, en dat klopt niet. Dat kan u helemaal niet weten, want u weet niet hoe ik in de wedstrijd zit. Dat weten alleen wij vanuit een fractievergadering. Dat weet alleen ik als

R.F.A.C. Creusen voorzitter

ik reageer op u en niemand anders en daar heeft u niet over te oordelen. En dat wil -ik alleen maar daarmee zeggen. -Ik heb hoor en wederhoor toegepast. Ik ga niet verder. U had nog een tweede oproep en het ging over uw kritiek ten aanzien van de informatievoorziening. Ik stel voor dat ik me eventjes wendt tot de wethouder.

Fractie SP

De concrete vraag aan de heer Gorissen: heeft u de stukken gelezen die -de omwonenden hebben ingezonden? -Wacht even. Ik heb hoor en wederhoor

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-toegepast. -Dit is geen hoor en wederhoor. Ik wil weten of ze de stukken gelezen hebben, want dan is het aan ons om hier een besluit te nemen als die stukken niet gelezen zijn. U heeft duidelijk uw punt gepakt met opschorten. Ik begrijp uw frustratie, maar ga nu toch uw verzoek doorleiden over informatievoorziening richting -de wethouder. -Dat is echt belachelijk! -Voorzitter. -Ogenblikje! Dit soort bewoordingen als 'belachelijk' tolereer ik hier niet. Ik bied u nu de mogelijkheid om uw excuses -aan te bieden. -Doe ik niet Voorzitter, ik sta daarachter.

A.M.J. Geers wethouder

Voorzitter, ik vind het een belachelijke gang van zaken. Blijf ik achter staan. -Ik ga verder. De heer Geers. - Dank u wel, Voorzitter. Ik wilde even iedereen meenemen, want er zijn nog een paar andere opmerkingen gemaakt. Wilt

R.F.A.C. Creusen voorzitter

u het rondje afmaken, en dat ik dan alles in één keer doe? Vindt u dat goed? Dan spreken we dat af. Ik maak de oversteek richting de Ouderenpartij. Dank u wel, Voorzitter. Wat betreft de Ouderenpartij een bespreekstuk. Dank u.

Fractie CDA

-Kort en bondig. De heer Meijer, CDA. -Dank u wel, Voorzitter. We willen de wethouder bedanken voor de toezegging dat die in nauw overleg gaat treden met de bewoners en wij vernemen dat andere varianten geen optie zijn, ook niet de varianten van bewoners. Een worst voorhouden voor bewoners, zien wij ook niet echt zitten. Wat wij wel op plaats zouden vinden, gezien de matige vorm van communicatie, is een excuusbrief namens de gemeente naar de bewoners. Wat wij ook graag willen, is gedurende het hele proces op de hoogte te worden. Er is al min of meer een toezegging naar de communicatie met de bewoners, maar we willen hier als commissie en als raad op de hoogte worden gehouden. Als CDA

R.F.A.C. Creusen voorzitter

voeren we dit graag als bespreekstuk door naar de raad.

A.M.J. Geers wethouder

Een bespreekstuk. Dan geef ik het woord aan de wethouder. Dank u wel, Voorzitter. Ik loop iedereen even door. BurgerBelangen was akkoord. VVD was akkoord, maar maakte een opmerking over de veiligheid. De heer Otten zei dat we de sprekers serieus moeten nemen en als we een besluit vandaag nemen, zouden we ze niet serieus nemen. Laat ik vooropstellen dat ik absoluut de spreker en de omwonenden serieus neem. Ik heb al een afspraak met twee omwonenden volgende week ingepland. Dus op het moment dat we hier vandaag een besluit nemen, is het niet zo dat we ze niet meer serieus nemen Dat wil ik naast me neerleggen. Maar wat we wel gaan doen is met de bewoners in gesprek gaan, die toezegging heb ik gedaan en daar informeren wij u ook over tijdens de volgende vergadering en willen we dat proces weer helemaal uitleggen.

Ik vind dat uiterst belangrijk en het is spijtig dat het op deze manier gelopen is. Er zijn redenen voor genoemd. De heer Piefer noemt dat excuses, maar zijn het niet, maar dat betekent niet dat we geen tussenbericht hadden kunnen sturen. De SP maakt dezelfde opmerking: we moeten de bezwaren serieus nemen. We nemen die bezwaren ook serieus. U mag het als een drukmiddel zien, maar dat is voor mij niet nodig. Er is een intrinsieke motivatie om met die mensen in gesprek te gaan omdat het juist belangrijk is voor het draagvlak dat die mensen er dagelijks bij worden betrokken. Dat gaat zeker weten gebeuren en die toezegging staat er ook. Het CDA: een toezegging van het overleg. Dat gaan we ook doen. We gaan u op de hoogte houden en zullen dat doen tijdens de volgende commissievergadering. In die gesprekken met de omwonenden zal ik open en eerlijk het verhaal doen en zullen -we de boezem in eigen zak steken. -De hand in eigen boezem.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Ik was even aan het kijken of iedereen nog naar me aan het luisteren was. Dank u, wethouder. Dit was de tweede ronde. Ik heb op dit moment drie fracties die het graag als besprekstuk willen agenderen voor de komende raadsvergadering. Vier partijen, dan heb ik niet goed geteld. Het gaat als besprekstuk richting de volgende raadsvergadering. Ik dank de aanwezigen. Dank u wel. Dan gaan we over naar het achtste

8 Ontwerpbesluit Energie & Klimaat Fonds Kerkrade

R.F.A.C. Creusen voorzitter

agendapunt: ontwerpbesluit inzake Energie- en Klimaatfonds Kerkrade. Hiervoor is wethouder Van Drunen uitgenodigd en hij wordt bijgestaan door mevrouw Mulders van de gemeente Kerkrade. Welkom. De raad heeft op 3 november 2021 een motie aangenomen met een oproep om een Duurzaam Energie- en Klimaatfonds in te voeren voor het verduurzamen van particuliere woningen in Kerkrade. Naar aanleiding van die motie is het Energie- en Klimaatfonds Kerkrade ontwikkeld, met als voorbeeld het model dat in Landgraaf wordt gehanteerd. De raad wordt voorgesteld om de nieuwe lokale financieringsregeling voor het verduurzamen en klimaatadaptatiever maken van woningen goed te keuren en de voor deze regeling benodigde verordening vast te stellen. Daarnaast wordt voorgesteld om hiervoor een budget beschikbaar te stellen van twee miljoen euro. Dan geef ik nu het woord aan

M.M.L. van Drunen wethouder

-de wethouder voor een korte toelichting. -Voorzitter, u hebt een perfecte korte toelichting al gegeven. We hebben het zonnepanelenproject gehad, wat zeer succesvol is geweest en we proberen dat nu door te zetten naar isolatie van woningen.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Ik luister graag naar de vragen van de commissie. Dank u wel. We gaan naar de eerste ronde en ik begin bij de heer Gramsma.

Fractie Burgerbelangen

Dank u wel, Voorzitter. Goed dat dit ontwerpbesluit voorligt. We weten allemaal deze maatregelen hard nodig zijn voor de duurzaamheid. Wat voorligt is heel uitgebreid. Het is een goed stuk en wij gaan akkoord met deze nota. Het geeft

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-een heel helder beeld waar we heen willen. -Dan steek ik over naar de VVD.

Fractie VVD

Dank u wel, Voorzitter. Het initiatief dat voorligt is heel goed met heel heldere en goede plannen voor de burger en om ons als gemeente te onderscheiden. Een vraag vanuit onze kant: je kan op dit moment subsidie krijgen. Je mag ook zelf verbouwen, maar hoe gaat de controle hierop plaatsvinden? Gaat er daadwerkelijk geïsoleerd worden met de spullen die op het factuur staan? Hoe wordt dat

R.F.A.C. Creusen voorzitter

gecontroleerd? Verder zijn wij akkoord met de drie genoemde beslispunten. -De heer Otten. -Wat we nu gezien hebben, zijn wij akkoord

Fractie Hart voor Vrijheid

-met het voorgestelde. -De heer Gorissen.

Fractie PvdA

Voorzitter, dank. De gekozen systematiek van het Energiefonds kent veel voordelen, met name het directe uitbetalen na facturatie is daar één van, waarbij ik dus aanneem dat dat geldt voor het aanbetalingsfactuur. Ik zag in de vragen die andere fracties hadden gesteld dat daarover een issue was. Ik ga er dus vanuit dat met die systematiek dit ondervangen is. Voor ons is het van belang dat dit Energiefonds er komt en dat dit goed gecommuniceerd wordt naar de burgers. De mensen die dit het hardste nodig hebben, en helaas zijn dit tegenwoordig niet alleen maar mensen met lagere inkomens maar ook middeninkomens, moeten hierbij betrokken worden. We moeten iedereen helpen, maar een focus met projecten en communicatie op met name deze doelgroep is wat ons betreft van groot belang. Een stukje ontzorgen, meenemen en vooral duidelijk maken wat de voordelen zijn van verduurzamen. Dat is niet alleen in het belang van het milieu, maar heeft met name ook een financieel belang op het huishoudboekje. Daarmee kom ik vanzelf bij het aspect 'geld lenen kost geld'. In het stuk staat dat daar aandacht aan wordt gegeven. Wij zouden waarderen als het genuanceerde verhaal daarin wordt verteld, namelijk dat geld lenen geld kost en je naast de aflossing ook de rente moet betalen, maar dat je met het verduurzamen in je maandlasten gaat besparen. Als je dat genuanceerde verhaal verteld, denk ik dat dat zeer waardevol zou zijn. Tot slot in de verordening zal terechtkomen dat het om natuurlijke en rechtspersonen gaat. In het overzicht van de vergelijkingen met ander regelingen staat met name ook genoemd, dus ook verenigingen, en een slotvraag van ons op dit moment is: geldt dat ook voor verenigingen van eigenaren. Tot zover zijn

Fractie Lokaal Alternatief

-dat onze vragen op dit moment. -De heer Charlier. Voorzitter, als fractie van Lokaal Alternatief vinden we het enorm belangrijk dat er iets gaat gebeuren om woningen in Kerkrade energiezuiniger te maken. Maar we hebben heel grote moeite met het proces waaronder dit voorstel tot stand is gekomen. Een toezegging van negen februari jongstleden over notabene één van de belangrijkste randvoorwaarden voor het voorstel wordt pas ingevuld twee dagen voor de vergadering, nadat wij als fractie constateren dat het voorstel al geagendeerd is zonder dat er een gedegen analyse is aangeleverd en het zelfs al gecommuniceerd is vanuit de gemeente dat het Klimaatfonds er gaat komen. Onze dank dat de analyse alsnog is aangeleverd, zeker omdat het bijna ontluisterend is om te zien hoe gekleurd naar de eventuele opties door landelijke en provinciale overheid aan te bieden is gekeken. Naar onze mening stond de uitkomst van deze analyse alvast voordat die überhaupt plaats heeft gevonden. Omdat waarschijnlijk velen van ons die analyse niet eens gezien, hebben wij een aantal zaken uit naar voren halen. We hebben gezien dat bij de financiering bij het terugvorderen van de BTW staat nu 'uitsluitend bij het Energie- en Klimaatfonds opgenomen'. De andere regelingen hebben dat ook in het pakket, waar bij de andere regelingen eveneens subsidieaanvragen bij de inzet van twee isolatiemaatregelen meteen meenemen, die optie zien we bij onze regeling niet terug. Het is zo dat op de energie- en klimaatregeling, zoals Kerkrade nu voorstelt, ook ondernemers zonder extra kosten kunnen aansluiten. Dat is een hele goede zaak. Maar er worden rentepercentages gehanteerd van 22 juni, ik noem ze even kort op: 2,5 procent 2,7 en 3,1. Op 24 juni waren die rentes: 2,9 - 3,1 - 3,4 en 3,5. De vraag is of hier daadwerkelijk contact over is geweest met de accountmanager voor de samenwerking van de gemeentes met het Nationaal Warmtefonds, mevrouw Fiona Hamberg, omdat die mij verzekerd heeft dat op 22 juni al heel duidelijk was dat die rentepercentages omhoog zouden gaan. De vraag is dus: is er daadwerkelijk gekeken naar een mogelijkheid om het Warmtefonds als alternatief op te nemen? Of is er alleen wat webbrowsersactie geweest om de website van het warmtefonds te doorgronden? Gemeente Leidschedam-Voorburg - ik heb het al in de vorige commissievergadering aangegeven - geeft een korting van 1,2 procent als er een lening via het Warmtefonds gedaan wordt. Gemeente Den Haag, werkzaam met het Warmtefonds, neemt zelfs de gehele rentelast voor haar burgers voor haar rekening. Onze regeling, zoals die nu voorligt zal 150 tot 250 euro bijkomende kosten geven. Het Warmtefonds geen kosten. De looptijd van 15 jaar wordt opgevoerd in de analyse alsof we daar uniek in zijn, maar zijn bij alle andere regelingen ook mogelijk. Zelf klussen vind ik een heel heet hangijzer. In onze regeling Duurzaam Thuis kan dat wel en in het Warmtefonds niet. De vraag is: wil je dat mensen zelf gaan klussen? De maximale aanvraaghoogte is vrijwel gelijk. Maar waar hebben we het hier nu over? In Kerkrade hebben we 12.687 woningen in particulier eigendom, waar ook de eigenaar de bewoner van is. 3352 woningen zijn particulier eigendom, worden particulier verhuurd, 7660 woningen gaan via woningcoöperaties in de verhuur. Uit de stukken blijkt dat een onderzoek van TNO aangeeft dat Kerkrade wijken heeft waarbij 10 procent van de woningen bewoners te kampen hebben met energiearmoede. De 7660 woningen die door de woningcoöperaties worden verhuurd, kunnen we dan wel gaan meetellen maar ik zou toch verwachten dat de energiebesparende maatregelen daar door de

woningcoöperaties worden uitgevoerd en niet door de huurder. Resten de 16.039 woningen particulier eigendom. Als we daar 10 procent van energiearmoede zou zijn, komen we potentieel op 1604 woningen in Kerkrade, waar de situatie zich voordoet. Het gemiddelde bedrag om die woningen energievriendelijker te maken is volgens de nota van toelichting 11.500 euro. Willen we dus alle woningen met een lening ondersteunen, hebben we het over een bedrag voor 18,5 miljoen en niet twee miljoen. Het rentepercentage dat de gemeente wil hanteren is 2 procent. 1,425 procent daadwerkelijk en 0,575 procent om eventuele wanbetalingen af te dekken. Bij een lening van 11.500, een bedrag over de periode van 418 euro, waarbij er nog 200 euro aan eenmalige kosten voor het verstrekken van de lening erbij komen. In totaal dus een bedrag van 618 euro dat de Kerkradenaar met de eventueel kleine beurs betaalt, omdat in de regeling geen BKR-toets noodzakelijk wordt geacht. Het is een sympathiek idee om zonder BKR-registratie een lening verstrekken, maar als gemeente lopen we twee keer een risico: ten eerste dat de lening niet betaald wordt en ten tweede dat we meer mensen met schuldenproblemen krijgen, toch ook een heel belangrijk probleem in onze gemeente. Zelf klussen is toegestaan, maar wie controleert dan of het zelf klussen ook het gewenste resultaat oplevert? Controle van de werkelijke uitvoering van de maatregelen vindt plaats via de facturen. Sorry, maar dan kan ik niet zien of iemand daadwerkelijk de producten aanbrengt. De uitvoeringskosten van die 174 projecten die gedaan zouden kunnen worden voor die 2 miljoen, worden geraamd op 525 uur. Dat zijn drie uur per project. Het mag duidelijk zijn dat de controle op de juiste uitvoering dan schromelijk tekort zal gaan schieten. Als de eigenaren overigens voor alle 1604 woningen met energiearmoede dat gaan doen, hebben we het over 4900 manuren en met de formele arbeidsduur van onze ambtenaren, hebben we dan over 2,5halve ambtenaar die hier fulltime mee bezig is. En let wel, zonder dat er een goede controle plaatsvindt op de juiste uitvoering van de werkzaamheden. Uitsluitend factuurcontrole past natuurlijk wel perfect in het thuiswerken, want je kunt de bouwplaatscontrole van huis uit doen. Samenvattend vinden we het voorliggende voorstel absoluut niet goed doordacht. Lijkt het onder stoom en kokend water tot stand gekomen, zodat we het voor het zomerreces nog erdoor kunnen duwen. De alternatieven hebben geen eerlijke kans gekregen. Natuurlijk, wij zijn absoluut een voorstander dat er een goede regeling komt. Als een BKR-toets volgens de meerderheid van de raad niet nodig is, vinden we dat ook geen probleem. Maar neem dan het eventuele verlies als gemeente en zadel daar niet de mensen met een kleine beurs mee op. Op dit moment

R.F.A.C. Creusen voorzitter

kunnen we zeker niet instemmen met het voorstel en willen we het als -een bespreekstuk in de raad zien. Dank u. -Dan ga ik verder naar de heer Vleugels, -Ons Kerkrade. -Dank u wel, Voorzitter. We hebben de

Fractie Ons Kerkrade

voorgaande sprekers van PvdA en Lokaal Alternatief goed beluisterd en ik vind dat er nogal wat tegenstrijdigheden zijn. Lokaal Alternatief, de heer Charlier, heeft het over alle inwoners, terwijl dit stuk alleen maar over het particulier

R.F.A.C. Creusen voorzitter

bezit gaat. Daar moeten we dus ook rekening mee houden. -Dat heb ik uitgerekend. -Een ogenblik, meneer Charlier, we laten -meneer Vleugels eventjes uitspreken. -We zijn verheugd dat deze mogelijkheid geboden wordt. Twee miljoen lijkt veel, maar als diverse huiseigenaren het volledige bedrag opnemen van 35, kunnen er maar 50 personen gebruik van maken. Wat gebeurt er daarna? Komt er een vervolg of niet? Zitten er tussen de particulieren eigenaren die meerdere huizen bezitten en voor ieder huis een aanvraag mogen doen of maar voor één? Als ze 10 woningen hebben en ze vragen voor 10 woningen het maximale bedrag gaan, gaat er al een flinke hap af. Er zijn ook mensen die bij het zonnepanelenproject een lening hebben lopen. Nu zie ik dat ze hier ook weer een lening kunnen krijgen voor zonnepanelen. Strookt dat met elkaar? Want die mensen nemen het dan twee keer waardoor andere mensen geen mogelijkheden hebben. Daar had ik graag verduidelijking over. Een andere zaak: bereiken we de juiste mensen? Zeker als het gaat over armoede, want daar moet ik de heer Charlier gelijk in geven: alles wordt duurder. Er zijn mensen die een eigen huis hebben en mensen met een middeninkomen raken langzamerhand in de problemen. Er zijn misschien ook nog wel schoolgaande kinderen. En ik vraag me af of deze mensen zich dat nog wel kunnen permitteren om zaken te verduurzamen. Het gaat dadelijk juist om die mensen. Uiteindelijk moet iedereen kunnen verduurzamen maar diegenen die de financiën hebben, hebben daar geen problemen mee. Is daar een alternatief voor? Helder, meneer Vleugels. Ik had net de indruk dat de heer Charlier wilde

Fractie SP

interrumperen. Ik geef u nu... oké, is niet meer nodig. Dan ga ik naar de SP. Voorzitter, is het. Het is goed dat we met z'n allen ons steentje bijdragen aan verduurzaming. Zoals net al werd gezegd, oogt deze regeling in

eerste instantie sympathiek en kan mensen ertoe aansporen om eerder of meer te doen aan verduurzaming van hun huis. Wat de SP betreft, ontbreken er toch een aantal belangrijke zaken. Zo wordt er geen BKR-toets uitgevoerd bij de aanvragers. Dat is op zich nog geen probleem, want dat zou weer een drempel kunnen opwerpen maar verstrekken van een lening zonder maar enige vorm van financiële toetsing vooraf, gaat ons, zeker gezien de onzekere tijden waarin we leven, te ver. We hebben als gemeente namelijk ook een zorgplicht en daar hoort bij dat de gemeente mensen niet onnodig in de financiële problemen moet brengen. Zeker moet hierin meegenomen worden dat het gaat om gemeenschapsgeld. Er is geen enkele garantie dat de gemeente dit geld terugkrijgt. Je kunt een contract afsluiten, maar als iemand in de financiële problemen komt, heb je daar weinig aan. Ook banken vragen garanties, dus het is minstens zo belangrijk dat de gemeente een garantie vraagt door middel van een inkomenstoets. De kwaliteitstoets ontbreekt ook, zoals we de stukken hebben kunnen zien en dat de mensen zelf mogen klussen. Mensen kunnen hun facturen indienen en binnen zeer korte tijd wordt de leenovereenkomst aangegaan. Dat gaat wel erg gemakkelijk: ik ga naar de bouwmarkt, koop daar van alles, dien een factuur in en binnen enkele dagen heb ik het geleende bedrag op de rekening zonder dat daar enige vorm van toetsing plaatsvindt noch op het inkomen noch op de uitvoering van de aangegeven werkzaamheden. Voorzitter, verduurzaming faciliteren en ondersteunen is prima, maar deze regeling brengt wat ons betreft te veel risico's met zich mee en als mensen geld lenen tegen een redelijk laag rente tarief, mogen we concretere afspraken maken dan nu hier worden voorgesteld. We sluiten ons zeker aan bij de heldere uiteenzetting van meneer Charlier van Lokaal Alternatief, die duidelijk laat zien dat het met deze

R.F.A.C. Creusen voorzitter

regeling niet te doen is om alle energiearmoede aan te pakken. Wat ons betreft is dit een bespreekstuk. Dank u wel, Voorzitter.

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

-Ik ga verder naar de heer Schlenter. -Dank u wel, Voorzitter. De Ouderenpartij heeft de stukken gezien. Prima om een dergelijk fonds in te richten waardoor inwoners van Kerkrade gebruik kunnen maken van subsidiemogelijkheden maar goed. Er zijn door de verschillende fracties relevante vragen gesteld

R.F.A.C. Creusen voorzitter

en ik wacht graag de beantwoording af van de wethouder. Dank.

Fractie CDA

-Het CDA. -Dank u wel, Voorzitter. Mooi dat dit ontwerpbesluit er ligt en dat de motie die hierover raadsbreed is aangenomen, op deze manier is uitgewerkt. Laten we de inwoners helpen om hun woningen te verduurzamen en waar mogelijk energie te besparen. Hiermee helpen we, ook al lijkt dit maar een Kerkraadse druppel op een gloeiende aarde, de volgende generaties. Toch hebben we nog de volgende opmerkingen: in beslispunt drie wordt gemeld dat het over woning- en pandeigenaren. Betekent dat dit ook voor ondernemers- en bedrijfspanden gaat gelden? Dat hebben we niet direct uit het stuk kunnen opmaken. We vragen ook aandacht om in de communicatie rekening te houden met laaggeletterdheid. Dat komt in de gemeente Kerkrade voor. Als wij de regeling willen openstellen voor mensen die het minder breed hebben, denk ik dat je dus zeker goed aandacht moet schenken aan de communicatie zodat deze mensen snappen wat er staat of daarbij geholpen worden. We hebben nagevraagd in Landgraaf hoe de ervaringen zijn. De regeling is daar verlengd. De ervaring vanuit de gemeente Landgraaf is dat het risico dat een partij niet aan de betalingsverplichting kan voldoen, verwaarloosbaar is, ondanks dat er geen BKR-toets wordt uitgevoerd. Wat is de achtergrond om niet te kiezen voor een verplicht, integraal maatwerkadvies. We hebben daar destijds in de behandeling in de commissie een opmerking over gemaakt. Keuzevrijheid blijft, maar mijn inziens kan je daar toch een advies bij vragen. Het is immers een advies dat moet helpen om de juiste keuzes te maken en is niet bedoeld als een go of no go moment. Wij zouden er voorstander van zijn om te vragen langs de Woonwijzerwinkels langs te gaan, een advies te laten opstellen en vervolgens maak je als eigenaar zelf de keuze op basis van dat

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-advies. Tot zover onze eerste termijn. -Dan ga ik naar de wethouder.

M.M.L. van Drunen wethouder

Er zijn heel veel vragen gesteld. Ik kijk even naar Patricia om de meeste van die vragen te beantwoorden, maar bedoeling van deze regeling is zo laagdrempelig mogelijk om de mensen de mogelijkheid te gunnen om via een lening die door Kerkrade wordt verricht, zo snel mogelijk hun huisje te isoleren en zodoende heel

veel geld te besparen, meer geld dan je ooit aan rente zou moeten betalen. De risico's, die ik zonet gehoord heb van meneer Hoofs van het CDA die in Landgraaf is langsgeslagen, kloppen. We hebben geconstateerd dat de risico's bijna verwaarloosbaar zijn voor de gemeente. Voor de rest kan jij misschien de vragen

Kerkrade Ambtenaar

-beantwoorden. -Bedankt. Ik ga even de lijst af van boven naar beneden, zoals ik de vragen heb meegekregen. De VVD: hoe controleren we? Volgens mij is het door anderen ook al aangegeven: de maatregelen zijn uitgevoerd, ze kunnen een factuur indienen. En dan wordt het factuur

R.F.A.C. Creusen voorzitter

gecontroleerd. Er zit geen thuiscontrole in achter de voordeur. Ogenblikje, mevrouw. Kan u wat helderder en duidelijker spreken? Jazeker. Sorry! Moet ik mijn antwoord herhalen? -Graag! Ik zie een ja-geknik. -De vraag was: hoe wordt de controle uitgevoerd of het geld wat geleend wordt daadwerkelijk besteed wordt aan de verduurzaming van de woning? Het antwoord is ook al gegeven hier: op dit moment zit er in deze regeling een factuurcontrole. Dus op moment dat mensen de factuur indienen, wordt die gecontroleerd aan de hand van de offerte die ze voorheen hebben ingediend. Het gegeven 'geld lenen kost geld', maar een deelname bespaart ook geld en dat moet goed worden gecommuniceerd, want dat is één van de uitgangspunten en doelen waarom je dit fonds überhaupt opzet. Een lening kost geld, rente betalen, aflossingen, maar met de verduurzamingsmaatregelen bespaar je - als het goed is - op je energierekening. Is de regeling ook voor de VvE's beschikbaar? Ja, maar met een maximum van 35.000 euro. Je ziet vaak dat VvE's grotere bedragen nodig hebben. Dat zit hier niet in, want we hebben een maximum van 35.000 euro. Lokaal Alternatief, bij voorbaat excuus als ik niet op alle punten kan ingaan die genoemd zijn. Er is al gecommuniceerd over deze regeling. Dat klopt. Naar aanleiding van het collegebesluit is geadviseerd door de communicatieadviseurs om proactief te communiceren, in plaats van te wachten tot een journalist het oppakt aangezien het een openbaar besluit is. De vergelijking met andere bestaande regelingen: er zit een vergelijking in de stukken. Daarnaast is deze week nog een analyse op een aantal andere aspecten van verschillende regelingen toegestuurd. Daarbij is niet aangegeven dat een uitputtende analyse was of een analyse op alle aspecten, maar op een aantal andere aspecten. Er is geen contact geweest met enige accountmanager van stichting Duurzaam Warmtefonds. Het Warmtefonds heeft de geldende rentetarieven op hun eigen website staan en die zijn overgenomen. Op 22 juni stonden deze erop en er stond geen bericht bij dat die binnenkort zouden gaan stijgen. Dus dat is wat zij zelf communiceren naar buiten toe. Het is al door andere net aan de orde gekomen dat deze regeling voor particuliere woningeigenaren is en niet voor huurders of verhuurders. Het BKR-risico, dat klopt en wordt ook

Kerkrade Ambtenaar

aangestipt in de nota van toelichting. We hebben gekeken naar de ervaringen van de gemeente Landgraaf. We hebben ook gekeken naar het alle jaren lopende zonnepanelenproject Parkstad waar ook geen BKR-toets wordt uitgevoerd en daar zijn tot nu toe geen wanbetalingen. Als het budget van 2 miljoen sneller is uitgeput, komen we terug naar de raad zoals in de commissie GEZ in februari is aangegeven. Je moet als particuliere woningeigenaar ook in die woning wonen om een aanvraag in te kunnen dienen en een lening te krijgen. Als ik zes woningen heb en in eentje woon, kan ik enkel voor diegene waarin ik woon een lening aanvragen. Voor die anderen die ik verhuur, kan dat niet. Voor particuliere verhuurders zijn er andere regelingen in het land beschikbaar en de Rijksoverheid heeft plannen om daar nog meer voor te gaan regelen. Als je al een lening hebt voor het zonnepanelenproject, mag je dan voor deze regeling ook een lening aangaan voor zonnepanelen? Ja, dat mag. Als je er nu 10 hebt liggen, maar wil er 14 en die financieren via de gemeente, kan je hiervan gebruik maken. Energiearmoede: kunnen mensen dit zich wel permitteren met hun eigen woning? Ik heb begrepen uit de cijfers en gegevens van TNO, dat van de mensen wie het betreft 10 procent een eigen woning heeft. Dat is nog een kleine groep van mensen met energiearmoede. Door die financiële toets niet uit te doen, kunnen deze mensen zich dat permitteren. Net zoals bij het zonnepanelenproject kunnen mensen met een kleine beurs en met weinig tot geen leenruimte deelnemen en daarmee ook besparen op hun energierekening. De SP, geen BKR en geen financiële toets is al aan de orde gekomen. Jullie vinden dat te ver gaan. Uiteraard is het niet de bedoeling van een gemeente om mensen verder in een financiële problemen te brengen. Dus we willen daar ook - en dat staat in de nota van toelichting opgenoemd - in de communicatie heel goed aandacht aanbesteden want je gaat wel een lening aan, maar aan de andere kant is het wel de bedoeling om je kosten naar omlaag te brengen. Controle op de uitvoering, die vraag is ook al beantwoord. Of eigenaren van bedrijfspanden in aanmerking kunnen komen? Deze regeling is opgezet voor particuliere woningeigenaren en daarnaast kunnen ondernemers en verenigingen met een eigen pand in aanmerking komen tot een maximum van 35.000 euro. In de communicatie letten op laaggeletterdheid zullen wij zeker meenemen. Dat waren de vragen die ik heb.

M.M.L. van Drunen wethouder

Wat betreft het integraal maatwerk: daarover zijn we het eens dat je dit het beste via de Woonwijzerwinkel kan doen. We denken ook aan uitbreiding waardoor je ook een financieel advies krijgt. Dus advies over hoe isoleren en wat moet er allemaal gebeuren, en dus ook van welke regeling je gebruik moet maken. Dat moet nog verder worden opgezet. We zijn van plan om die adviseringsrol

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-verder uit te breiden. -Was dit het, wethouder en mevrouw Mulders? Ik zie toch een aantal vragen en ga over naar een tweede termijn. Ik begin bij

Fractie Burgerbelangen

-BurgerBelangen. -Dank u wel, Voorzitter. Even over de laatste opmerking van de heer Van Drunen: ik lees dat de hele uitvoering en regie hiervan valt onder de afdeling Milieu & Bouwen en geregeld wordt door bedrijfsbureau Domein Stad. Die begeleiding is er al van begin af aan, als ik het goed begrijp? Zeg ik dat goed? Er staat ook bij: het uitgangspunt is een korte doorlooptijd van zowel de beoordeling, de aanvraag met de offertes, de toetsing van het factuur als de daadwerkelijke uitbetaling van de lening.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Dat gebeurt allemaal onder het toezicht van bedrijfsbureau Domein Stad.

M.M.L. van Drunen wethouder

-De wethouder. -Zij doen de administratieve handeling. Ze gaan niet zelf controleren of een advies geven.

Fractie Burgerbelangen

Ik vraag dat omdat bij sommigen naar voren kwam: hoe zit die regeling nu in elkaar? Kan het bij die of die mensen? Ik denk dat dit het antwoord daarop is. Of begrijp ik het nu niet goed? Is mijn vraagstelling onduidelijk?

M.M.L. van Drunen wethouder

Iedereen zou er gebruik van kunnen maken, even los of mensen het nu wel of niet kunnen betalen. Dat controleren wij dus niet. Er komen nieuwe regelingen vanuit het Rijk waarbij je nul procent rente moet betalen, maar die komt pas in oktober.

Kerkrade Ambtenaar

Nee, ze zullen onderzoek doen naar de mogelijkheid om nul procent rente -te vragen. -Maar ook hulp geven met betrekking tot de

M.M.L. van Drunen wethouder

gehele financiering. Deze regeling is er nu om zo snel mogelijk de mensen de mogelijkheid te geven om te kunnen isoleren.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-Ik kijk even naar de heer Gramsma. -We laten het hierbij. Ik denk dat het

Fractie Burgerbelangen

helder is, zoals het hier staat. Ik had in de eerste termijn al aangegeven dat

R.F.A.C. Creusen voorzitter

ik het een heel helder stuk vond en gaan akkoord hiermee.

Fractie VVD

-Dan ga ik verder met de VVD. -We hebben geen verdere toevoegingen op

Fractie Hart voor Vrijheid

-opmerkingen. -Dan ga ik naar Hart Voor Vrijheid.

Fractie PvdA

-Geen verdere opmerkingen. -PvdA Voorzitter, de duurzaamheidsopgave is groot. Elke gemeente moet verantwoordelijkheid nemen en tegelijkertijd zijn energietarieven gigantisch geëxplodeerd. Mensen worden geconfronteerd met stijgingen van voorschotten die de laatste jaren niet zijn gekend. Als we het hebben over schuldenproblematiek, is dat risico veel groter dan het inzetten van verduurzamingen via een lening. Ik zou althans liever een lening aflossen dan een veelvoud daarvan aan voorschot te betalen. Daarom is zelf klussen

ondanks mogelijke risico's juist wel een goede zaak. Want er is een gebrek aan personeel. Het drukt de kosten wanneer je het zelf zou kunnen doen. Dat gaat hand in hand, want als er een gebrek aan personeel is, kun je aan de ene kant veel sneller maatregelen treffen. Aan de andere kant als je dingen zelf kunt doen, kun je het bedrag dat je moet lenen veel lager houden, hetgeen gunstiger is voor jouw maandelijkse aflossing. Natuurlijk kunnen we niet alle woningen in één keer bedienen, maar dat is geen beletsel om te starten met de eerste 10, 50, 150 woningen of hoeveel het er uiteindelijk zullen worden. Elk huishouden dat zijn voorschotfactuur drastisch omlaag kan halen, is er één. Mede daarom blijven we wel hameren op heldere communicatie om juist die mensen te bereiken die

R.F.A.C. Creusen voorzitter

het zo hard nodig hebben. In tweede termijn tot zover. -Ik ga naar Lokaal Alternatief. -Dank u, Voorzitter. Even naar Ons Kerkrade

Fractie Lokaal Alternatief

in de eerste termijn: in onze uiteenzetting heb ik aangegeven hoeveel woningen particulier bezit zijn, hoeveel huurwoningen en de berekeningen waren uitsluitend op particulier bezit gebaseerd. Voorzitter, we hebben het hier over een project waar de gemeente 2 miljoen leent, die moet door de gebruikers volledig terugbetaald worden, en er komt ook nog een opslag in het rentepercentage. De gemeente denkt het op dit moment met drie uur per project te doen. Dat wordt ook nog aan de gebruikers in rekening gebracht over die 15 jaar verdeeld. Met andere woorden, onder de streep investeren wij, ons gemeente, dus helemaal niets. Dat lijkt een mooie actie, maar wij zijn van mening dat de gemeente zelf mag bijdragen aan het energiezuiniger maken van de woningen van onze inwoners. Nogmaals, zonder BKR-toets zou kunnen, maar dan voor risico van de gemeente, niet van de overige deelnemers. Helemaal zonder inkomenstoets lijkt ons niet verstandig. De regeling kan overigens nog interessanter worden: dan wordt het rentepercentage namelijk net geen 1,5 procent. Of volg het voorbeeld van de gemeente Den Haag en biedt het tegen 0 procent rente aan. Met deze tranche van twee miljoen hebben we het over 40.000 euro kosten voor de gemeente per jaar. Geen andere controle dan factuur controle. Wij zien het creatieve gebruik van deze regeling al helemaal voor ons. Vraag een offerte aan voor isolatiemateriaal, haal dat op bij de bouwmarkt, dient de factuur in en zodra deze is betaald, zet ik het materiaal op Marktplaats of breng het terug naar de bouwmarkt. Snel geld verdient. En tenslotte een serieuze analyse van andere opties. Als je echt het doel hebt om die optie eventueel in te zetten, dan zelf een regeling op te tuigen is volgens ons meer dan alleen maar een website raadplegen.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-Dank u. -Ik zie dat de heer Gorissen hierop wil

Fractie PvdA

-interrumpen. -Iets wat ik in mijn eigen termijn nog had kunnen aanstippen maar nu door getriggerd wordt: we hebben het over het mogelijke risico omdat je iets kan gaan aanschaffen en vervolgens kan verpatsen via Marktplaats of via welk kanaal dan ook. Waar de overheid - en met name de Rijksoverheid - de laatste jaren steken heeft laten vallen, is in het grote wantrouwen dat er jegens de burger is. Moeten wij niet als overheid en dus als gemeente Kerkrade ook wat meer vertrouwen in onze burgers hebben? Ja, er is altijd een risico, maar ik zou toch willen hameren op 'heb vertrouwen in de burger'.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Hij weet wat die doet en als dat niet het geval is, komt het stukje communicatie

Fractie Lokaal Alternatief

-en ontzorging aan bod. -De heer Charlier.

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Ik denk dat minimaal een steekproefsgewijscontrole noodzakelijk zou -zijn. -Ik denk dat we ons hierin kunnen vinden. -Ik ga even verder naar Ons Kerkrade. -Dank u wel, meneer de Voorzitter, ik zou daarop willen zeggen: vertrouwen is goed, controle is beter. Hoewel ik onafhankelijk behoort te zijn, sluit ik me daar best bij aan. -Verder gaan wij akkoord met het stuk. -We gaan naar de SP.

Fractie SP

Wij zijn nog steeds niet overtuigd. Meer vertrouwen krijg je niet door het verstrekken van gratis leningen, daar moeten we toch heel veel andere dingen voor doen als Rijk en lokale overheden. Wij zien nog steeds de risico's en wat ons betreft gaat het veel te makkelijk. En nogmaals, we staan volledig achter verduurzamen,

maar ons advies zijn om even terug naar de tekentafel te gaan en een aantal zekerheden in te bouwen. We moeten zeker geen drempels inbouwen,

R.F.A.C. Creusen voorzitter

maar dit gaat ons te gemakkelijk. Dank u wel, Voorzitter.

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

-De heer Schlenter. -Voorzitter, gelet op de beantwoording van

R.F.A.C. Creusen voorzitter

de vragen, kan de Ouderenpartij instemmen met het ontwerpbesluit. Dank u.

Fractie CDA

-Het CDA. -Dank u wel, Voorzitter. Ik wil de wethouder bedanken voor de beantwoording, maar wil nog even reageren op de laatste opmerking die hij maakte met betrekking tot dat advies. In de nota van toelichting staat: een maatwerkadvies is niet verplicht. Ons pleidooi in de eerste termijn was om dit wel verplicht te stellen om zo goede keuzes te maken. Dat betekent niet dat de inwoner verplicht wordt dat advies op te volgen, maar wel verplicht wordt om een advies op te laten stellen om onderbouwd keuzes te kunnen maken. Dat was onze oproep, en daar heb ik geen antwoord op gekregen. Dat zou

R.F.A.C. Creusen voorzitter

ik graag nog even van de wethouder willen horen. U bent als laatste van deze tweede ronde, en dan geef ik gelijk het woord aan

M.M.L. van Drunen wethouder

de wethouder voor beantwoording van deze vraag. Verplichten doen we niet. U zegt het zelf ook: het hoeft niet te worden opgevolgd. Dus wat heeft dit dan voor zin? In onze communicatie zullen wij aangeven dat men voor een advies naar de Woonwijzerwinkel kan gaan. Dat advies kost geld, maar kan verrekend worden met de lening. De heer Gorissen had het over vertrouwen aan

R.F.A.C. Creusen voorzitter

de mensen, en daarin geven wij hen het volledige vertrouwen. De SP zegt dat het veel te makkelijk gaat, maar dat is ook de bedoeling van deze regeling: het makkelijk maken voor de mensen om hun huizen te isoleren. Controle in huis is heel moeilijk, want we komen niet zomaar achter de voordeur bij mensen. We zouden wel kunnen aankloppen: "Mogen we alsjeblieft kijken hoe jullie het gemaakt hebben", maar als die persoon aangeeft dat we zijn huis niet -binnenkomen, is dat ook zo. -De heer Hoofs.

Fractie CDA

Dank u wel, Voorzitter. Ik hoor wat de wethouder zegt. Het gaat er mij niet om of ik een inwoner vertrouw. Dat staat er helemaal los van. Ik zou graag willen dat een inwoner verplicht wordt om een advies op te halen in deze regeling. Prima dat dat in de regeling mee gefinancierd kan worden. Maar hij moet een advies kunnen ophalen waardoor die kan zien welke stappen de beste zijn voor zijn woning. Dan hij zelf nog keuzes maken. Dat is de oproep die ik doe, want je hebt er niets aan als iemand naar de bouwmarkt gaat, een rolletje isolatiemateriaal koopt en dat tegen zijn plafond spijkt en denkt: ik heb het gedaan. Daar gaat het mij om: iemand kan bewust en goed onderbouwd een keuze maken. Wij zouden graag zien dat het advies in die zin wel verplicht zou worden. De keuze is uiteindelijk aan de inwoner, maar ik kan

R.F.A.C. Creusen voorzitter

me niet inbeelden dat iedereen er verstand van heeft over hoe die zijn woning het best kan verduurzamen en energie kan besparen. Ik had daar nog wel graag -een reactie op. -Ik geef meteen het woord aan de wethouder

M.M.L. van Drunen wethouder

-voor een oproep tot advies. -Wat is er opgenomen in deze regeling? Dit

Kerkrade Ambtenaar

is een financieringsregeling die onderdeel uitmaakt van een ontzorgingstraject - pakket zou je kunnen zeggen -richting onze inwoners. We hebben de Woonwijzerwinkel al opgericht, waar mensen terecht kunnen voor een advies. Je kan offertes opvragen en vervolgens bedrijven de opdracht geven. De opzet in onze communicatie is om heel nadrukkelijk mensen het advies te geven om een advies te vragen over hoe kan ik mijn woning het beste verduurzamen? Dat kan bij de Woonwijzerwinkel, maar willen wij niet verplichten,

want dat is dan ook verplichte winkelnering om dat af te dwingen. Je kan ook elders advies opvragen als je dat wil. Het wordt niet verplicht gesteld om die mensen de vrijheid te geven. Iemand die naar de bouwmarkt gaat, isolatiemateriaal haalt en dat er tegenaan tikt, moet ook een aanvraag indienen met een offerte en een begroting maken. Je moet zeggen welke materialen je gaat aanschaffen en later ook een bon kunnen voorleggen dat die materialen zijn aangeschaft. We vragen dat die bon op naam wordt gezet, want anders kan je ook de bon van de buurman meegeven. Wat op die bon staat, wordt inhoudelijk toetst of die woning daarmee ook fatsoenlijk verduurzaamd wordt, en of die maatregel bijdraagt aan wat wij in de verordening hebben staan. We doen dit conform met de gemeente Landgraaf en hebben daarin een gelijke regeling gemaakt zodat andere gemeentes in Parkstad dat ook weer kunnen uitrollen, en gezamenlijk

R.F.A.C. Creusen voorzitter

diezelfde keuze te maken en dat advies niet verplicht te stellen.

Fractie CDA

Er is een mogelijkheid tot advies, maar niet verplichtend. Meneer Hoofs. Dank u wel voor de beantwoording. Het verhaal is mij helder. Ik zou het graag anders zien, maar goed dat terzijde. We staan volledig achter de regeling an sich. We hebben hem destijds zelfs mee aangezwengeld en mede ingediend, dus wat

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-dat betreft zijn we akkoord. -De heer Charlier.

Fractie Lokaal Alternatief

Ik moet zeggen dat uit het laatste antwoord het mij niet duidelijk is of er wel of niet wordt gecontroleerd? Op het moment dat ik naar de bouwmarkt ga, een factuur vraag op mijn naam, dat factureer declareer maar de de materialen niet aanbreng, heeft u geen enkele controlemogelijkheid om te zeggen: "Het is

Kerkrade Ambtenaar

-niet aangebracht?" -Dat klopt. -Natuurlijk is dat fraude. -Het is fijn dat je al een gemeente hebt die ervaring heeft met deze regeling. Daar hebben we heel veel overleg mee gepleegd en ervaringen gevraagd. Het zelf klussen kwam maar heel sporadisch voor en was op één hand te tellen. Het merendeel van de mensen neemt aannemers in dienst. Op het moment dat ik daar een factuur van krijg, kan ik die factuur controleren. Ik kan zelfs dat bedrijf opbellen. Dus op die manier zou je nog een stukje extra

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-controle kunnen inbouwen. -Als ze maar op één hand te tellen zijn die

Fractie Lokaal Alternatief

-zelf klussen, zou ik dat eruit halen. -Een aantal partijen hebben destijds in de

Kerkrade Ambtenaar

commissie GEZ dat het zelf klussen mogelijk moet zijn, en vandaar dat dat

R.F.A.C. Creusen voorzitter

-erin is meegenomen. -Ik neem aan dat dit voldoende is. Dan besluit ik dat de tweede ronde hiermee afgedaan is. Als ik dan even goed tel, zie ik twee partijen die het graag willen meenemen als bespreekstuk naar de raad, namelijk Lokaal Alternatief en de SP. Klopt dit? Dan wordt het meegenomen als bespreekstuk naar de raad. Dan dank ik mevrouw Mulders en wethouder Van Drunen.

9 Lijst van toezeggingen

R.F.A.C. Creusen voorzitter

We hebben de ontwerpbesluiten besproken. Dan zijn we aangekomen bij punt 9: de lijst van toezeggingen. Mocht u een wens hebben met betrekking tot deze lijst, verzoek ik u uw hand op te steken. De heer Charlier.

Fractie Lokaal Alternatief

Ik heb het net in de rondvraag niet gevraagd, omdat ik niet meer zeker wist of ik het vorige keer gevraagd heb, maar we hebben als Lokaal Alternatief

R.F.A.C. Creusen voorzitter

het verzoek om aan alle toezeggingen die gedaan worden in de lijst een einddatum -te koppelen. -Wij hebben dit verzoek mee.

10 Rondvraag

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Dan ga ik verder naar de rondvraag. Heeft u een vraag, steek even uw hand op?

11 Sluiting

R.F.A.C. Creusen voorzitter

Ook niet. Dan zijn we aangekomen aan het einde van deze vergadering. Ik dank u voor uw komst. Ik wens u nog een fijne avond toe. Tot de volgende keer.